

MAGYAR

SZÁLLODÁS ÉS VENDÉGLŐS

HOTELIER ET RESTAURATEUR DE HONGRIE • UNGARISCHER HOTELIER UND GASTWIRT

A BUDAPESTI SZÁLLODÁSOK ÉS VENDÉGLŐSÖK IPARTESTÜLETÉNEK, A MAGYAR SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK ÉS KORCSMÁROSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS LAPJA

Organe et propriété du Syndicat
des Hoteliers et Restaurateurs
de Budapest.

SZERKESZTIK: — REDIGÉ PAR
KUTASSY LAJOS felelős szerkesztő,
BALLAI KÁROLY főmunkatárs.

Organ und Verlag der
Budapester Hoteliers- und
Gastwirtegenossenschaft.

SZERKESZTŐSÉG (REDAKTION): BUDAPEST, V., FERENC JÓZSEF TÉR 5. • TELEFON: AUTOMATA 811—52.

Keszey Vince Éttermei Budapesten.

A város szívében, a Nemzeti Színházzal szemben, ízes, kitűnő konyhájával és elsőrangú italaival már alapításától, 1893-tól vonzó helye a város és a vidék tisztviselőinek, művészeinek és polgárságának.

In Mitte der Hauptstadt, vis à vis dem National Theater, ist seit der Eröffnung Anno 1893 durch seine geschmackhafte, ausgezeichnete Küche und durch seine Getränke ersten Ranges das beliebteste Heim der Bürgerschaft, Beamten u. Künstlers von Budapest und der Provinz.

Restaurations Vince Keszey's in Budapest.

A mi naptárunk.

1928 szeptember 1 Szombat	
2 Vasárnap	
3 Hétfő	
4 Kedd	<i>Az előjáróság ülése</i> d. u. 4 órakor az ipartestület helyiségében. — Az adóközösség tagjainak <i>adóátalányuk befizetése 5-ig.</i>
5 Szerda	Délelőtt 10 órakor <i>békéltető bizottság ülése</i> az ipartestületben. — Este 7 órakor <i>Jóbarátok vacsorája</i> Mórocz Istvánnál (VI., Váci-út 32.)
6 Csütörtök	
7 Péntek	D. e. 10 órakor Gundel János és Kommer Ferenc emlékét ápoló asztaltársaság összejövétele Sturza Károlynál (IX., Bakács-tér 14. — D. u. ½5 ó. az <i>ESC versenyre a Máv pályán</i> (X., Kőbányai-út 45.)
8 Szombat	
9 Vasárnap	
10 Hétfő	
11 Kedd	
12 Szerda	Este 7 órakor Jóbarátok vacsorája.
13 Csütörtök	
14 Péntek	Este 8 órakor vendéglősök vacsorája. Az aug. havi fényüzési adóvallomás benyújtása és a fényüzési adó befizetése 15-éig. Az alkalmazottak keresti és rokkant adójuk befizetése.
15 Szombat	

Kérjük
t. Kartársainkat, hogy lapunkat, a
MAGYAR
SZÁLLODÁS ÉS VENDEGLŐS-t
tegyék szállójuk olvasószobáik asztalára,
éttermük ujságtartóiba.

Vásároljuk meg szakkönyveinket!

Szakkönyveink megszerzésével szaktudományunkat támogatjuk; azoknak tanulmányozásával nemcsak műveltségünket emeljük, hanem tanításaikat üzletvitelünkben hasznosíthatjuk és ezáltal üzletünket versenyképebbé tesszük.

Az ipartestület irodájában kaphatók:

- Ballai Károly:* A magyar koresmák és fogadók a XIII—XVIII. században. Ára 5.— P.
Dittmayer Andor: Gasterea. Ára 3.20 P.
Gonda Béla: A terítés művészete. Ára 4.— P.
Gundel Károly—Reichard György: A vendéglői felszolgálat kézikönyve. 6.40 P.
Marenesich Ottó: Szakszótár. Ára 3.20 P.
 — Vezérfonal a szálloda- és vendéglőüzem megszervezéséhez és vezetéséhez. Ára 5.— P.
Palkovics Ede—Dittmayer Andor: A szakácsművészet kézikönyve. Ára 5.— P.

Ezekon kívül kapható még:

- Illek Aladár—dr. Páll Béla:* A rendőrfelügyeleti szolgálat és a rendőrhatalom engedélyek. Ára 12.— P.
Dr. Hetey Zoltán: Az italmérők tanácsadója. Ára 16 P.

Terjesszük lapunkat!

Szerezzünk előfizetőket!

Előfizetési díj egy évre 20 P

Segédeknek és tanulóknak 10 P

Italszükségletét

**belföldi és külföldi italokban a legelőnyösebben
beszerző csoportunknál fedezheti.**

*

VENDÉGLŐSÖK BESZERZŐ CSOPORTJA RT.

BUDAPEST, IV., VÁMHÁZ KÖRÚT 8. SZÁM.

Kivánatra árjegyzéket küldünk.

Közleményeinket csak a forrás megnevezésével lehet átvenni.

MAGYAR SZÁLLODÁS ÉS VENDÉGLŐS

Homousion vagy homoiusion?

— A szolnoki iparoskongresszusról. —

Irta: Ballai Károly.

Ha a címeül írt szavakat figyelmesen elolvassuk, megállapíthatjuk, hogy csak egy „i“ betű különbség van a két szó leírása között. Az első szónak értelme: ugyanazon mivoltú; a második szónak értelme voltaképpen egy jelentésű az elsővel: hasonló mivoltú. Egy vallási fogalmat jelent mind a két szó és mégis, a Krisztus utáni IV. században a keresztény világot ez az egyetlen „i“ betű szakította szét keleti és nyugati részre s az alatt hatvan év alatt, melyben ezen „i“ különbség vitájától volt zajos a keresztény világ, hány máglya gyulladt föl, hány ember vérént ontották Isten nagyobb dicsőségére!

A közelmúltban ehhez hasonló harc gyúlt ki a magyar iparosság berkeiben: központ vagy kamara?

Kétségkívül a kézműiparosságnak szüksége van egy jól működő központi szerve, amely a gazdaságban, a termelésben, a közszükségletek kielégítésében a kézműves érdekek egyengetője, szószólója, védője legyen. A magyar gazdáknak, a gyár-iparnak, a kereskedőknek is megvan a maguk érdekeit képviselő, az ország gazdáit, gyárosait és kereskedőit legáltalánosabb és legmagasabb egységben összefoglaló testülete, amelyek soha nem mulasztják el az alkalmat, hogy a maguk parciális érdekeit megvédjék, terjeszkedésüket elősegítsék sőt, a törvényalkotás területén is hatásukat érvényesítsék. Ebben a konszernben a magyar kézműves iparosság nincs egységesen képviselve oly módon, oly erővel és hatással, mint azt az országban, annak gazdasági életében elfoglalt helye megkíváná. Az előbbi érdekképviselők társadalmi szervek s mint ilyenek az érdekek védelmében függetlenek, céljaik kivételében bátrabbak, a kritikában szabadabbak, függetlenek, mert tevékenységüket „törvényesen nem szabályozták“. Spontán működést alig fejthetnének ki, ha ezek hivatalos szervek lennének.

Mi azt szeretnők, ha a kézműves érdekeket szolgáló szerv társadalmi, a kormánytól független alakulat lenne, hogy a kézműiparosság elvi és gyakorlati törekvéseiért minél szabadabb fegyverzetben harcolhasson. Sajnos azonban, a magyar kézműiparosság szolidáris érzése minimális, nagy része kultúrában is elmaradott, s ezért nem képes fölismerni egy ilyen alakulás fontosságát; vagy akik, haladottabbak lévén, fölismerték ezen alakulás hivatását és dolgozni is próbáltak érte vagy a meglévő szervezetben, hamar kiábrándultak, tapasztalván azt, hogy nem minden az iparosság egyetemes érdekeiért történik s ezért otthagyták, magára hagyták a szervezetet. Mind a kettő súlyos baj s úgy látszik, gyökere a mai szerencsétlen közállapotainkban található meg.

A kézműipari társadalmi és gazdasági életben

e bajokra csak egy orvosság kínálkozik eredményesen: önzetlen, céltudatos, hozzáértő és legfőképpen következetes munkásság, amelynek célja a kézműiparosság bajainak orvoslása, társadalmi és gazdasági lábraállítása, egészséges versenyfeltételek létrehozása és munkaalkalom teremtése.

Az ezekre törekvő önzetlen és következetes munkásság nehéz viszonyok dacára is tudott volna eredményt elérni és kitermelte volna a szolidaritás hatalmas érzését is.

Az IPOSz volna a magyar kézműiparosságnak az a társadalmi szerve, amelynek mindezeket munkálni kellene. Azonban, ha ebből a szempontból vizsgáljuk működését, sajnálattal kell megállapítanunk, hogy céltudatos munkásságot a kézműiparosság elvi követelése miatt, gyakorlati könnyítések miatt alig fejtett ki s nem tudott megfelelő tekintélyt sem szerezni magának, amellyel azt a nevelő munkát elvégezhette volna, ami a hivatása és elsősorban feladata volt. Sőt, határozatlan magatartása kongresszusról kongresszusra eredménytelenséget mutatott s félő, ha ez továbbra is így megy, a kézműiparosság nagy érdekei mennek veszendőbe.

Mindezek a lélektani rugói annak a követelésnek, hogy a kézműiparosság összefoglalása törvényhozás útján éressék el. Az a remény fűződik e gondolathoz, hogy a törvény megadja a megalakítandó testületnek azt a tekintélyt, amit a kézműiparosság országos szerve magának megszerezni nem tudott; megadja azt az anyagi alapot, amit a kézműiparosság részint meg nem értésből, részint az előbb már említett okokból önként meg nem adott.

A kérdés megoldására a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara igen becses javaslatot dolgozott ki, amelyben a probléma logikus megoldására törekedett. Ezt a javaslatot néhány, talán hivatásos ellenzéki kivételével, az ország iparos közvéleménye elfogadta, sőt az IPOSz mai elnöksége is hozzájárult.

Igy a megvalósulás küszöbén az IPOSz elnöksége a megegyezést felborította s Szolnokon kiújult az „i“ betű, az elnevezés fölött a harc, mire az ez évi iparoskongresszus ismét botrányba fulladt.

A miniszterelnök gazdasági minisztérium fölállítását tervezi, hogy a három gazdasági minisztérium, a pénzügyi-, kereskedelemügyi- és földművelésügyi minisztérium működésébe összhangot vigyen, céltudatos gazdasági munkásságot kezdeményezzen. Mikor a kormány e törekvésével a gazdasági élet ellentéteinek kiegyenlítésében öntudatos munkát akar kifejtetni, mikor minden érdekképviselő erősen ki van bástyázva, eredményes tevékenysége erkölcsileg és anyagilag jól meg van alapozva, csak a kézműiparosságé nincs, akkor azt mondjuk: félre a szavakkal űzött rút játékkal! Legyen a kézműiparosság között béke, rend s legyen meg, ha már a társadalmi szervezet nem vált be, a hivatalos jellegű központi szerv, mert a magyar kézműiparosság tömérdek bajainak orvoslá-

sához akkor kell hozzáfogni, míg ennek eredménye lehet.

A kézműipari tárlat jelszava: a munkáé a jövő; a magyar kézműipar dolgozni, alkotni, termelni akar s ezt az alkotó munkát, amelyet olyan fölemelően demonstrál a tárlat, ennek kedvező hatását a kézműiparosok választott vezetői ne rontsák le olyan kongresszusok rendezésével, mint a szolnoki.

Meg vagyok győződve: valamennyien, ki dagogva, ki ékesszólóan, az előbb ismertetett célok megvalósítására törekszünk, akkor miért kell halálös gyűlölettel harcot vívni egymás ellen nem a lényeg, hanem az elnevezés miatt?!

A falu meg a város.

Irta: Malosik Ferenc.

Szándékosan helyeztem a címben a falut előre és a várost utána, mert amit mondandó leszek mindkettőnek szól ugyan, de talán mégis inkább a falunak.

Szent István ünnepén felkerekedik az egész ország népe és a főváros felé veszi útját. A falu jön a városba.

A falu meg a város sokat hánytorgatott probléma. Nem tudom elgondolni, mi oka lehet bármelyiknek, hogy idegenkedjen egymástól? Mindkettő olyan szervi összefüggésben van egymással, hogy egyiket a másik nélkül el sem lehet képzelni.

És mégis, mintha némi, vagy talán erősnek is mondhatnók, ellentét volna közöttük...

A bajok kútforrása az általánosan ösmert bajok, amelyekért egymást okolják: a falu a várost, a város meg a falut.

Hogyan lehetne ezen segíteni? Kölsönös megértéssel! Igen ám, de ez csak úgy lehetséges, ha egymáshoz közelednek. Ezt a célt is kívánja szolgálani az évente rendezendő Szent István ünnepség.

A napokban hallottam testületünkben felpanaszolni, hogy mi is keveset foglalkozunk a falúval, már mint a budapesti szállodás-vendéglős centrálé.

Hát nem egészen van így a dolog. Mi, magyarok, már megszoktuk, hogy szeretünk egymásnak panaszkodni, ez a vérünkben van, enélkül nem vagyunk egészségesek. A dolog pedig a valóságban úgy áll, hogy hiába szeretne az orvos a betegen segíteni, ha a páciens nem mondja meg, hogy mi baja van.

Igy tesz a mi falunk is. Panaszodik fájdalomokról, de nem mondja meg nekünk, hogy hol a baj. Ha a vidéki testületeink nem fordulnak hozzánk, nem mondják el a bajukat, hogyan foglalkozunk azokkal, hogyan próbáljuk orvosolni azokat?!

Ha ég a házunk, hívjuk segítségül a tűzoltókat, mert különben teljesen leég.

A mi falunk arra vár, hogy a város menjen hozzá, vegye nyakába az országot, hogy megállgathassa a panaszokat.

Ez lehetetlenség. Kivánhatjuk-e azt, hogy az Országos Szövetség elnöke, aki egyszersmind a budapesti testület elnöke is, aki épolyan üzletember,

mint más, elkövesse azt a könnyelműséget, hogy üzletét otthagyja és hónapszámra vagy évszámra rója a vidéket? Ez elsősorban merénylet lenne a családjá ellen, másodsorban egzisztenciális kérdés is. Ma minden üzem személyhez van kötve, (felelősség stb.) a gazda jelenléte feltétlenül szükséges, azt hiszem ezt vidéken is jól tudják.

A szövetség elnöke Budapesten minden ügyben eljár, ha hozzá fordulnak; de azt már csak mégsem kívánhatja senki, hogy falúról falúra járjon mint a feleser, mint a kuruzsló.

Az idei kongresszusnak Szombathelyen kellett volna lenni, de közben lemondták; sejtem az okot, hogy miért. Egy kongresszus megrendezése nagyon terhes feladatot ró arra a vezetőségre, amely vállalja, annak megszervezése, a szükséges költségek fedezetének előteremtése, a kongresszusi tagok elhelyezése, ételmezése, hatósági engedélyek beszerzése, mind olyan feladat, amely nagy gondokkal és felelősséggel jár. Minden vendéglátó város ki akar tenni magáért és ehhez nem elég kartársaink jóakarata, mert a város, a hatóságok, polgármester, főispán, főszolgabíró hozzájárulása is szükséges.

Olyan program összeállítása, amellyel oda tudja csábítani az egész ország érdekelteit, nemcsak fáradtságos munka, de nagy pénzbeli áldozatot is kíván.

Mindezek még koránt sem merítették ki a teendőket, mert még annyi salangja van az ilyen dolgoknak, hogy se szeri se száma.

Bizony nem könnyű feladat egy kongresszus megrendezése. Hogyan lehetne egyszerűsíteni? Azt hiszem először is el kellene ejteni legalább is a jobb idők bekövetkezéséig a régi szokásos bankettezést. Minek az ebben a nyomoruságos világban? Mindenki kosztoljon ott, ahol jónak látja. Ezzel mintegy dokumentálnák azt is, hogy nem olyan rózsás a vendéglősség helyzete, amint azt különösen a hatóságok gondolják.

Ne csak a szájunkkal panaszkodjunk, hanem tetteinkkel is bizonyítsunk. Nem az eszem-iszom, a dinom-dánom a fontos a kongresszuson, hanem az elért siker. Az ipari sérelmek gerinces orvoslása a főfeladat. Egy kis elért eredmény felér száz bankettel.

Másodszor komolyabb munkát lehetne kifejtetni, mert csak azok vennének részt, akik tényleg dolgozni akarnak.

A mulatozásnak is megvan az ideje, farsangban, minden évben rendez az Országos Szövetség egy nagy bált, aki mulatni akar jöjjön el oda; ha van pénze hozzá, kirughat a hámból, bő alkalom kínálkozik, hogy utat nyisson széles jó kedvének; azonfelül megjelenésével még jótékonyt is gyakorol, mert hiszen főleg bálunk jövedelméből tartjuk fenn jóléti intézményeinket.

Vidéki testületeink eddigi működésüket egy kicsit átformálhatnák. Nem a méhkas repül a méhekhez, hanem fordítva a méhek a kasba. Tanulhatnának ezektől a parányi állatoktól, csodával páros összefogásukból.

Miért nem értesítik időnként a budapesti központot a fontosabb eseményekről. Ezáltal kiszélesítenék látóköriüket, csoportosítani tudnánk (sajnos annyi van) a dolgokat, jobban lévén tájékozva,

Saját magunkkal szemben kötelességünk az Otthon ügyét fölkarolni:

jobban tudnánk a felmerült bajokat orvosolni. Csak mindég a tények őszinte feltárását kívánjuk, mert hiába szeretne az orvos bajunkon segíteni, ha bajunkat nem őszintén, vagy elkésve adjuk tudtára.

Ne üljenek fel az izgatásoknak. Mindég könnyü volt ígéretekkel az elégedetleneket egy külön táborba terelni, előbb utóbb kiderül, hogy az ígérek csak olyanok voltak, mint hajdan a soroksári kötélhánycolás.

Szent István hete az engesztelődés, a békeszeretet hete. A Szent Jobb a magyarság összetartásának örökös szinbóluma. Ezekben a napokban szüneteljen minden gyűlölködés, minden becsületes magyar ember nyújtsa kezét egymásnak. Amikor körülhordozzák a Szent Jobbot a pórnép, a főpapság és a főrendek jelenlétében, akkor találkozik, ölelkezik össze egy nagy gondolatban a falú meg a város: Nagymagyarország!

Kövessük mi is ezt a példát, gondoljunk a Szent Jobbra, amely arra figyelmeztet bennünket, hogy csak akkor lehet erős és nagy a magyar, ha összetart. Erre az összetartásra hívom fel a falút meg a várost.

BORÁSZAT

A bortörvény módosítása.

A kormány tervbe vette az 1924. évi X. t.-c. egyes szakaszainak figyelemreméltóan fontos megváltoztatását és kiegészítését.

A tervezetet észrevételeink sürgős közlése végett megküldötte a Keresk. és Iparkamara az Ipartestületnek. Az elnökség behatóan megvitatta a javaslatot s annak egyes rendelkezéseire nézve a következő észrevételeket tette. Sorra véve a bennünket érdeklő szakaszokat, kértük a 11. §. módosítását. Ez a szakasz tudvalevőleg arról szól, hogy a direkt termő amerikai szőlőből szűrt bort csak az illető amerikai fajta neve alatt szabad forgalomba hozni — továbbá az ilyennel házasított bort borvidékre vagy származási helyre való utalás nélkül lehet csak forgalomba hozni.

A gyakorlatban ennek az utasításnak az alkalmazása sok méltánytalanságra, félreértésre vezetett. Tudvalevő ugyanis, hogy a kiskgazdák, akiknek a szőlőföldjén rendszerint többféle szőlő terem, amelyeknek hivatalos nevét sokszor a termelő nem is tudja, már a szüretelésnél összeszüretelik a különféle szőlőfajtákat, mert egy-egy fajtából a kis mennyiségre tekintettel külön-külön nem érdemes nekik bort sajtolni. Így a kistermelők a közvetlenül termő amerikai szőlőt és az egyéb szőlőfajtákat összeszüretelik, s a bort egy néven pl. sillerként adják el a vendéglősnek.

A hivatalos közegek az ily módon összeszüretelt bort házasított bornak minősítik s hiába igazolja a vendéglős, hogy a bort a kiskgazdától mint sillert vásárolta s ennek folytán a tartályain is mint ilyet nevezte meg, a hivatalos közegek ez esetben is alkalmazzák a 11. §-t s megbüntetik a vendéglőst.

A törvény 11. §-a kétségtelenül nem a kiskgaz-

dák által a szüret alkalmával összeszüretelt, hanem a később házasított borok ellenőrzését kívánja biztosítani. Miután a vendéglős minden jóhiszeműsége és gondossága mellett is ki van téve a büntetés veszedelmének, kénytelen lesz elkerülni bevásárlásainál a kistermelőt. Ez semmi esetre sem lehet a kormány célja, így a novella alkotás alkalmából — bár a 11. § módosítása nem volt tervbe véve — indokoltnak találtuk felkérni az illetékeseket: tegyenek különbséget az összeszüretelés és a nagytermelők, kereskedők által eszközölt házasítás között.

A bortörvény 14. §-át a következő bekezdéssel kívánja kiegészíteni a tervezet: „Borok kezelésére vagy raktározására szolgáló helyiségekbe (pince, préház, erjesztő, kimérő stb.) cukrot és ipari szeszt bevinni vagy ott raktáron tartani tilos“.

Tekintettel különösen a kisebb üzletekre, ahol a kimérő helyiségekben cukrot ételekhez vagy teához tartani szoktak, a „kimérő“ szónak elhagyását kértük.

Hangsúlyoztuk ezenkívül, hogy a „kimérő“ szó felvétele ellentétben áll a szakasz szövegével, mert bort se „raktározni, se kezelni“ nem szokás a kimérő helyiségben.

A bortörvény 16. §-a, mely a bor származásának, fajtájának és minőségének a tartályokon való feltüntetését írja elő, a tervezet a „szesz fok“ megjelölésével kívánná kiegészíteni. Ez ellen a legerélyesebben óvást emeltünk s elhagyását kértük, a szesz fok kötelező feltüntetésének elrendelése ugyanis csak a vendéglős fölösleges és céltalan zaklatására vezetne.

A szesz fok pontos megállapítása hosszadalmas eljárást igényel és csak malligand mérővel eszközölhető. Malligand mérő beszerzésére a kisebb üzemeket méltánytalan lenne kényszeríteni. Másrészt a szesz illó, így a kimérő edényben, a csapra vert hordóban naponta apadna a szesz fok, a vendéglős kénytelen lenne borát naponta lepárolni, hogy a tartályon levő följegyzés megmaradjon.

Ha a szesz fok megjelöléséhez az illetékesek mereven ragaszkodnának, akkor is a fok csak megközelítőleg lenne feltüntetendő pl. 10—12%.

A szesz fok megjelölése felesleges, mert a hamisítást ettől függetlenül is meg lehet állapítani.

Káros a szesz fok követelése a termelőre is, mert az alacsony fokú borokra nem lesz vevő. Ezt pedig a törvényhozás igazán nem akarhatja. Holott tudvalevő, hogy ilyen terem a legtöbb hazánkban.

A bortörvény 45. §-a szerint a tulajdonos büntetőjogilag felelős, ha alkalmazottja a cselekményt az ő tudtával követte el. Ennek a szakasznak a következő kiegészítését javasoltuk „beigazoltan az ő tudtával“. Tehát csak az esetben, ha felelőssége nem következtetésen, de tényen alapszik.

A 48. §. elrendelte a marasztaló ítéletnek hirdetőlapra és hirdetőtáblákon való közlését. Ennek a módosítását kértük és pedig oly irányban, hogy a közlés ne legyen imperatív, hanem ha már a törvényhozás a magyar büntetőjogban szokatlan kipellengérezést továbbra is fenntartandónak vélné, ez csak mint lehetőség maradjon fent és pedig csak a visszaeső tettesekkel szemben. Megengedhetetlen ugyanis és a vendéglős ipar ér-

adjatok, gyűjtsetek az Otthonnak, amennyit lehet!

dekeit mélyen sérti, hogy egyik felületes vagy rosszakaratú alkalmazott ténye miatt nemcsak megbüntethető a tulajdonos, de a büntetés közzé is tétetik és közvetett felelőssége révén a hírlapokban tisztas nevét meghurcolják. A mi álláspontunk is az, hogy a bűnös bűnhődjék, a borhamisító részére nem kérünk elnézést, kiméletet, de az alkalmazott felületessége vagy rosszakarata nem vezethet a főnök erkölcsi és anyagi tönkretételére!

A törvénymódosítás alkalmából kértük az italmérési jog elvonásának megváltoztatását is és pedig oly értelemben, hogy „nem vonható el az engedély tulajdonostól vagy üzletvezetőtől, ha a kihágásért nem saját ténye miatt ítélték el”. Nem lehet az italmérési engedély sorsát egy-két felületes, könnyelmű vagy rosszakaratú alkalmazott magatartásától függővé tenni, tisztas családok egzisztenciáját szabad prédára bocsátani.

Kértük végül, hogy a szakértő díjainak és költségeknek megfizetése alól mentesítsék a vendéglőst, mert ez iparnak súlyos, célra nem vezető, méltánytalan megterhelése volt eddig is.

Az ipartestületünk átérzi a bortörvény intézkedéseinek teljes jogosultságát, minden igyekezetével arra törekszik, hogy a hazai bortermelés és értékesítés javítását munkálja. Tudatában van annak, mily fontos tényezője a mezőgazdaságnak és kereskedelemnek a bor, de a leghatározottabban elhárítja magától azt a feltevést, mintha akár a bor kezelésénél, akár annak forgalomba hozatalánál nem a legtisztább eszközök és nem a legnemesebb elvek vezetnék.

H. M.

Kitüntetett bortermelők.

Szent István hetében a városligeti Iparcsarnokban mezőgazdasági kiállítás volt, amelyen a borbírálat élénk részvétellel és igen szép eredménnyel folyt le. A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete kebeléből alakult a bíráló bizottság, amelyet munkájában az a főszempont irányított, hogy csakis jól kezelt és jól szüretelt borok vétessenek figyelembe, mint amelyek legfontosabb kritériumai a minőségi termelésnek.

Aranyérmert nyert:

1. A Magyar Kegyes Tanítórend dörgicsei pincészete. Az 1927-es és vegyes, az 1923-as asztali bár házasított borok, de kezelésük minden tekintetben megfelel. Kiváló, nagy kvalitású az 1926-os és 1923-as édes rizling, míg a régibb borok közül az 1921-es olasz rizling.

2. A herceg Lónyay Elemér-féle bodrogolaszi (tokaj-hegyaljai) pincegazdaság. Különösen az 1920-as 4 puttonos aszu elismerésre méltó ital.

Ezüstérmert nyert:

1. Krén Richárd végtelepi (Cegléd-Csemő) gazdasága. Az 1923-as szemelt ezerjója valóban a homeki termelés kitűnősége.

2. Teleki-féle szőlőtelepek villányi pincegazdasága. Az 1927-es rajnai rizling és tramini, a jó szüretelés és kezelés mintaképei.

3. Herceg Eszterházy-féle badaesonyi pincegazdaság régi hírét igyekezett fentartani újabb kollekciónal.

4. Bulyovszky Gusztávné tállyai (tokaj-hegyaljai) gazdasága 1921-es pecsenyebora és 1920-as könnyebb muskotály aszuja a jobb minőségek közé tartoznak.

5. Gróf Dessewffy-féle tokaji pincészet, mely nagyszámú borával keltett feltűnést és aszui a jobbak közé tartoznak.

Ezekon kívül öten bronzérmert, hatan pedig oklevelet kaptak.

S Z A K O K T A T Á S

Megjegyzések iparunk színvonalának kérdéséhez

Irta: Keszey Vince.

A budapesti szállodás és vendéglős szakiskola felügyelő bizottsága f. évi július hónapban megtartott ülésén egy elvi jelentőségű határozatot fogadott el Marenich Ottó vezérigazgató ajánlatára, amely szerint, ha szakoktatásunk és szakiskolánk színvonalát emelni akarjuk, úgy első sorban e pályára lépő ifjak előtanulmányaira, végzettségére legyünk szigorú tekintettel!

Ez azt jelenti, hogy iparunkra lépő ifjak szellemi és fizikai képességei egyaránt képeznek a tanoncfelvételnél a mérlegelés tárgyát! Elismerem, hogy ebben a tekintetben üdvös haladást látunk a multtal szemben, legyen elég, ha erre vonatkozólag utalok arra a statisztikai összeállításra, amelyet szakiskolánk igazgatója tollából a mult számban közöltünk s amely mindennél beszédesebben igazolja azt, hogy erre a pályára hovatovább mindig magasabb előiskolázottság után lép az ifjúság javarésze.

Még is, főleg a kis és középüzemek tulajdonosai, ezzel a szemponttal keveset törődnek, aminek eredménye egyenesen az, hogy az ilyen ifjak nem képesek szakiskolánk tanulmányaival lépést tartani s úgy az iskolai, mint az üzemi munkának csak gátló nehezékét képezik.

Ebben a tekintetben a külföld szerencsésebb helyzetben volt és van, mert a tanonctartó a szállodai és éttermi tanoncok megválogatása alkalmával a jelentkező ifjúnak nemcsak testi, de annak szellemi képességeit is tekintetbe veszi. A testileg rugókonyabb, a szellemileg képzetebb ifjútól joggal el lehet várni az erősebb szellemi és gyakorlati munkát. Az ilyen ifjú felszabadulva, intelligenciájával jobban kitűnik, pályánkon jobban fog megfelelni a maga hivatottságának, mint az olyan, aki valahogy eljut a kiszolgálás technikájának elsajátításáig, de itt akaratereje és ambíciója egyaránt megáll.

Sokat hangoztatott s minden külföldet megjárt kartársam előtt ismert igazság az, hogy Európa művelt országaiban a szakoktatás és szakképzettség színvonala nem azért magasabb, mintha ott az ipar állana magasabb fokon, hanem azért, mert az iparnak ottani reprezentánsai óvatosan ügyelnek arra, hogy az utánpótlást adó ifjúság tehetsége megfeleljen annak a követelménynek, amit az igazi szakoktatás méltán elvár.

Ezért fontos, hogy a tanoncszerződésnél, az alkalmazásnál szigorúan tartsuk szem előtt az ifjú testi és szellemi képességeit. Ha ebben csalódnánk, úgy még idejekorán meggátolhatjuk azt, hogy olyan ifjú maradjon pályánkon, akinek gondját

Jelszavunk legyen: nélkülözhető fölöslegeinkből adjunk az Otthonra,

nem a munka, nem a tanulás, önképzés feladata, hanem kizárólag a borra való képezi.

Ez utóbbi szinte kézenfekvő magyarázatát is adja annak, miért válogathatunk mi könnyen a tanoncanyagban. Válogathatunk azért, mert egy iparág nincs még, ahol a tanoncnak már olyan kereseti lehetősége volna, mint nálunk.

Ez a körülmény vonza pályánkra ma a nagyobb végzettséggel rendelkező ifjút s ezt kiaknázni erkölcsi kötelességünk. Az intelligensebb tanonc a gazda dísze, munkája az ő erkölcsi sikere. . . ezt a munkát, ezt az értéket becsüljük meg akkor, ha annak tagjait kiválogatjuk s csak olyan tanoncot tartunk és szabadítunk fel, akinek az üzemben való munkája mellett meggyőződünk szellemi törekvéséről, iskolai munkájának pontos elvégzéséről is. Legyen a felszabadításnál alap és fontos tényező a szakiskola sikeres munkája. Az ifjúnak az üzemben mutatott készsége csak egyoldalú eredmény, amit teljessé a szakiskola munkája tehet.

Külföld kiváló kiszolgálószemélyzete azért van fölényben a mieink fölött, mert ott a tanonctartók a gyakorlati tudás mellett szigorúan megkövetelik a szakiskola által nyújtott ismeretek elsajátítását is!

Vegyük a szakiskola sikeres munkáját legalább olyan értéknek, mint az üzem nevelő, tanító erejét. Válogassuk ki a kettős feladatra alkalmas ifjakat, ne vesződjünk a meg nem felelő elemekkel s akkor egy rövid évtized alatt tudatba megy az az óhaj, hogy iparunkra az ifjúságnak csak szellemileg is értékes része léphet, ha ezen a pályán előre jutni akar, ha fennakarjuk tartani azt a megbecsülő tiszteletet, amit a nyugati államok társadalma természetszerűleg nyújt ez ipar ottani képviselőinek!

A tanulók kiválogatása

nemcsak nálunk, hanem minden kultúrállamban fontos probléma, amelynek helyes megoldásától függ mind a gyakorlati, mind az elméleti oktatás sikere. Sőt a kiválogatás az eredményes tanításnak alapfeltétele különösen oly helyeken, ahol, mint pl. a mi szakiskolánkban is, különböző előtanulmányokat végzett ifjak kerülnek egy osztályba. Azonban e kiválogatás nem alapos, ha azt csak szemügyre vétel útján gyakoroljuk, mert ez a mód nagyon tág lyukú rosta s a szubjektív hatást nem zárja ki. A kiválogatást objektív módszerekkel kell gyakorolni, amire szolgálnak a gyakorlati lélektan művelői által megkonstruált kísérleti sorok, egyszerűbb és bonyolultabb próbák, amelyek által megismerjük a jelölt képességeit, amelyek révén bizonyos pályán nemcsak megállja a helyét, hanem produkálni is képes lesz.

Ez alkalommal nem akarom ennek a törekvésnek a múltját és számos eredményeit ismertetni; azokat a laboratóriumokat, ahol ezeket a próbákat végezni szokták, sem a kísérletek lefolyását vagy módszertanát leírni, csak mert *Keszey Vince* úr az előző sorokban e fontos problémát fölvetette, csupán a probléma helyes gyakorlati módjára akarok rámutatni. Mert a kiválogatást oly módon, hogy az iparunknak hasznára, a jelölt szolgálatára történjék, csak a következő módon lehet eszközölni.

A kiválogatás alapja az ipartörvény-novellában ad-

va van: először azt kell megállapítani, hogy a jelölt fizikailag egészséges és egészségügyi szempontból alkalmas-e iparunkra? Azután, miután előzőleg már megállapítottuk azt, hogy bizonyos fokú iskolázottság mellett milyen képességek szükségesek iparunk gyakorlásához, ezeket a speciális próbákat a szokásos módon végrehajtjuk. Így a felszolgálónak például — megjegyzem, hogy a következők csak odavetett példák és nem kidolgozott próbák! — helyes tér- és szimmetria érzékűnek, továbbá jó felvevő- és megtartó figyelmének, helyesebben emlékezetének kell lennie. Most, vajjon ezek a képességek, tulajdonságok megvannak-e a jelöltnél, azt a következő kísérlettel puhatoljuk ki: egy bizonyos területnek (asztallapnak) mondjuk 7 részre osztását és az edények és evőeszközök megfelelő és szimmetrikus elhelyezését kívánjuk a jelöltől. Ha ezt helyesen megoldotta, akkor a terítés és díszítés bonyolultabb feladataira is képes lesz megfelelő kiképzés után. Más példa: 2—3 vagy 5 különféle megrendelést adunk, amelyet néhány pl. 3, 10 perc múlva hibátlanul kell megismételnie. Ha ezt a próbát is jól megállja, bizonyára alkalmas felszolgáló válik belőle, aki nem fog fatális keveredéseket okozni. A szakácsoknál pl. ismert ízekből keveréket készítünk, amelyet a jelölttel megízleltetünk, akinek az alkotó íze- ket föl kell ismernie s be kell róluk számolnia.

Ezekkel a példákkal, amelyek ismételt hangsúlyozom, hogy csak odavetett példák, mert ilyen kísérleti sornak a megállapításához alapos megfontolás szükséges, csak éppen érzékeltetni akartam az útat, amelyen objektív módszerrel válogathatjuk ki azokat a tanulókat, akikkel azután érdemes lesz alaposan foglalkozni, mert ennek a munkának eredménye lesz. Énekest, zenészt nem lehet nevelni, ha nincs az illetőnek zenei hallása; az úgynevezett „botfűlű“ minden oktatás dacára hamisan fog énekelni vagy hegedülni. Ezzel a kiválogatással a mi szakmánktól is távoldarthatjuk a nem odavető elemeket.

Mindennek gyakorlati kidolgozására és megvalósítására az ipartestület elnöksége kérje föl szakmánk közismert jeleseit, akikkel a megkivántató képességek volnának megállapítandók, s a képességeknek megfelelő kísérleteket megkonstruálja a székesfőváros *pályaválasztási tanácsadója*-nak laboratóriuma, ahol azután a próbák, a kísérletek is végrehajthatók lesznek.

Ballai Károly.

A washingtoni szállodai gyakorló iskola.

Irta: *Sturza Károly.*

Az Egyesült Államoknak mammut iparjai között a szállodás és vendéglősipar a negyedik helyen áll. Százezernél több szálló, vendéglő, étkező és klub két millió férfit és nőt foglalkoztat. Ott van azonban még az ezernyi iskola, a tömérdek kollégium bennlakó növendékeivel, a sok kórház, szanatórium, a nagy vállalatok jóléti intézményei, amelyekben saját alkalmazottaik ellátásáról történik gondoskodás és a mi penzióknak megfelelő végtelenül sok boarding-house; ha meggondoljuk, hogy mindezek mennyi alkalmazottat foglalkoztatnak, fogalmat alkothatunk magunknak arról, hogy mily rendkívüli nagy hatalmat képvisel az ezen iparban működő munkásság, és ezen a révén mennyire számottevő szakma a szálló- és vendéglősipar. Az összes más iparok és a kereskedelem a legfényesebb eredmény-

mert nem tudjuk, hová jótéteményeire nem szorulunk-e rá!

nyel működnek, a minek természetszerű következménye, hogy a szálló- és vendéglősipar is nagy hasznohajtó vállalkozás, amiből viszont az következik, hogy nap-nap után újabb s újabb vállalkozások létesülnek, amelyek ismét újabb és újabb munkaerőket igényelnek. Mert ez az egyedüli ipar, a melyben nem a gépek, hanem csak az emberi munkaerő képes az üzemet fenntartani. Ezen iparhoz tartozó vállalatok érvényesülése, fennmaradása és versenyképessége azon mulik, hogy személyzetük kifogástalanul működik-e vagy sem. Épen ezért minden vállalat személyzete megválogatásánál a legnagyobb gondot arra fordítja, hogy képzett és gyakorlati képességekkel rendelkező munkaerőre tegyen szert. És miután ilyen vállalkozás évente száz és száz indul meg, garmadával nyílik elhelyezkedési lehetőség úgy férfiak, mint nők részére, akiknek az évi fizetése 2500—10.000 dollár között mozog; olyiknak még ennél is nagyobb az évi fizetése.

Az U. S. A. állam szállodái roppant mód különböznek a mi szállodáinktól. Ott egy szálló felőleli magába mindazon üzemeket és foglalkozásokat, amelyeknek munkájára a szállodának szüksége lehet. De ha ilyen más és más természetű foglalkozási ágak egy cél, a vendég abszolút kielégítése érdekében dolgoznak, elmaradhatatlan követelmény, hogy mind e foglalkozási ágak, mint az óraműben a kerekek, oly pontosan és szabatosan működjenek. Kezdve a szálló földalatti elhelyezett konyhájától egészen a legfelső emeletig, illetve a tető alatti padlásszobákban dolgozó legkülönbözőbb iparosokig, mindenütt elsőrendű, képzett és gyakorlott munkaerőre van szükség. Ilyen munkaerők mellett fennakadás nélkül képes működni a szálló; ilyen munkaerőkkel biztosíthatja a kívánt eredményt a szálló.

Még csak egynehány év előtt a szállodai szakma megtanulására más mód nem kínálkozott, mint a „felküzdés“, a lassú, éveken át tartó, gyakorlati elsajátítása a szállodai szakmában előforduló minden munkának. Ez még azoknak is sok évi ernyedetlen és keserves munkát jelentett, akik a legelőnyösebb előfeltételekkel rendelkeztek. Törekvő és becsvágyó férfiak és nők életük legszebb éveit idegörlő munkában töltötték és mire az óhajtott révbe jutottak, már csak törődött testtel, elernyedtt tagokkal és fásult aggyal kerültek a vezető állásba.

Ez a helyzet azonban megváltozott egy évtized óta. Tekintettel azon igénylésre, amely a szállóipar felvirágzása nyomán támadt, Clifford Lewis 1916-ban lerakta alapját a szállodai gyakorlóiskolának. Azóta 45.000 növendéke hagyta el ezen iskola padjait és sokkal kedvezőbb körülmények között találja meg előmenetelét ezen a pályán.

Ennek az iskolának a megalapítója átlátta, hogy a gyakorlat révén elegendő szakember nem kerülhet ki az életbe. Felelősségteljes állásokba oly egyének váltak szükségessé, akik a szállodai szakmát az igazgatói teendőktől egész a mosogató konyháig értették. És az eredmény az lett, hogy a képzett férfiaknak és nőknek a szállodai szakmában való elhelyezkedésének esélve megszázezszorozódott.

Ennek az iskolának a végzett növendékei nemcsak a saját állásukkal járó kötelességeket ismerik, de tudják és ismerik az alantasok és a feljebbvalók munkakörét is. E tudásuknak köszönhetik, hogy biztosíthatják saját állásukat és a továbbiakban

előmenetelüket; és hogy gyors előmenetellel eljuthassanak arra a polcra, amelynél magasabb — függő állásban — számukra már nincs.

Az iskola tanítása kiterjed az Egyesült Államok területére, sőt azon kívül is. Tananyaga ötven leckében van megállapítva és ebben az ötven levélben felőlel minden részletkérdést, amely a szálló szakmában előfordul. Ezer és egy kérdésre van benne meg a felelet és ezek a kérdések és feleletek megmagyarázzák egy óriási kétezer szobás szállónak ép úgy, mint egy 50 szobás kis fogadónak csodálatos mechanizmusát. E levelekből megtudható, hogyan kell egy szállodát felépíteni, miképen megnyitni és vezetni, hogy lehet arra rájönni, hogy valamelyik üzemben pénzt herdálnak el, miképen kell még az elsőrendű konyhában is gazdaságosan főzni. Elmondják e levelek az étteremben előforduló minden munkának esinját-binját. Megtárgyalják a bankettek, a rendes és különleges összejövételek megrendezését; miképen lehet a fehérműt gondozni, hogy használata még soká biztosítható legyen; megtanítanak a kalkulációra; mi módon lehet egy szállodát kedvelté és virágzóvá tenni. Mindazt az ezer meg ezer kisebb-nagyobb részletet, melyet egy szállodai alkalmazottnak tudnia kell, akár a vezérigazgatói székbe juttatta jó sorsa, akár pedig a legalsó fokon kezdi meg hivatását. Hét alapelvet állít fel és olt a növendékbe a tananyag és pedig a következőket: felszolgálat, tisztaság, szakavatottság, takarékoság, udvariasság, vendégszeretet és becsületesség. És bizonyára úgy van, hogy aki ezt a hét alaperényt gyakorolja, soha szem elől nem téveszti, az boldogul pályáján; annak nem kell törekednie előmenetelre, mert abban részesül még akkor is, ha utját sem mozdítja érte.

Az iskola nagy figyelmet fordít a gyakorlati kiképzésre is. E cél hathatós keresztülvitelére és megvalósítására hatalmas épületet emeltek *Washingtonban*, amely ideális berendezésével fényesen oldja meg a cél megvalósítását. Ez iskolaépületben egy nyomda, a legmodernebb konyha, laboratórium és gyakorlóterem egész sora van. Nem hiányzik belőle a tökéletesen felszerelt szállóbeli fürdőszoba, nemkülönben a minden kívánalomnak megfelelő mosóda sem.

Ebben az épületben van egy muzeum is, amely felőlel minden e szakba vágó relikviát és van egy képtár, amely a világ elsősorban természetesen az Egyesült Államok minden e szakban feltűnt és híres nagyságnak a képét őrzi.

És a mi szegény, megcsenkitott országunk dicőségére válik az, hogy e világhírű iskola vezetője, ez egyedülálló intézmény feje tudia, hogy van egy kis ország, de abban egy nagy ember, aki a szállodai szakmában oly nagyértékű úttörő munkásságot fejtett ki, hogy annak híre a tengeren túlra is eljutott és arcképét e kénesarnok részére elkérte s abban a képtárban látható a mi büszkeségünk: Glück Frigyesnek nemes vonása.

(Folytatjuk.)

A szállodás és vendéglős felsőbb szaktanfolyam és a továbbképző tanfolyam.

A budapesti szállodás és vendéglős Ipartestületnek mindenkori gondját képezte az a törekvés, hogy a szakiskola által nyújtott ismeretek után a

Ha jogtalanság vagy sérelem ért, közöld az elnökséggel, hogy érdekedben eljárasson!

szakismeretek fokozására törekvő ifjúságnak s iparunkban tökéletesedni óhajtó tagoknak ismeret-gazdagításához, továbbképzéséhez a lehetőséget megadja.

Ennek a célnak elérése végett létesítette már 1913-ban a továbbképző tanfolyamot, amelynek kiváló szaktekintélyt reprezentáló előadói megteremtették a valódi továbbképzés lehetőségét.

Sajnos a nemsokára kitört világháború ennek az intézménynek elsorvadását vonta maga után. A szakiskola régi igazgatósága az intézményt a világháború után új életre igyekezett támasztani, de sajnos az a továbbképzés magasabb szintje helyett évről-évre inkább az idősebb életkorú ifjúság szakiskolájává fejlődött vissza.

Ezen az állapoton igyekszik változtatni ma az ipartestület elnöksége, amidőn pályánkra lépő magasabb végzettséggel rendelkező ifjak részére „felsőbb szaktanfolyamot” létesít, amelyet idősebb életkorral pályánkra lépő egyének is látogathatnak. Ezen a tanfolyamon résztvevő hallgatóság kizárólag szaktárgyakat hallgatja megfelelő óraszámokban.

Ezzel párhuzamosan felállítja a „továbbképző tanfolyamot” amelynek hallgatója lesz külön óraszám mellett a felsőbb szaktanfolyam minden hallgatója, a szakiskolát már végzett ifjú, azonkívül minden olyan egyén, aki iparunkban képesítéssel rendelkezik s aki szakismereteit tökéletesíteni, fokozni óhajtja. A továbbképző tanfolyam előadásai két szemeszterre tagolódva felölelik a felsőbb szaktanfolyam tárgyait, a borászat, felszolgálás, szakácsművészet speciális ágait. Ezenkívül az üzemvezetés magasabb ismereteit, a szállodai szervezet belső munkájának gyakorlati ismertetését, irodai munkájának speciális beosztását, stb.

A felsőbb szaktanfolyam és a továbbképző tanfolyam előadásai együttesen megteremtik azt a magasabb vonalú fejlődést, aminek csúcsán a szakiskola után majd a szakképzésnek felsőiskolai ú. n. főiskolai jellegű tudunk adni s amely intézményt külföldön meghonosítva látjuk.

Ennek az intézkedésnek és munkának nyomában olyan generáció fog támadni, amelyik hivatva lesz a nagymultú és kiváló ismerettel és tekintéllyel rendelkező magyar szállodás és vendéglős társadalom mai reprezentánsainak nyomába lépni.

Ennek a munkának a tervezetét és tárgyi beosztását már a legközelebb fogjuk ismertetni.

Kr.

Beiratkozás a szakiskolába és a felsőbb szaktanfolyamra.

A budapesti szállodás és vendéglős szakiskolába, valamint a felsőbb szaktanfolyamra az 1928—29-ik tanévre szóló beiratkozások f. évi szeptember hó 1-től 6-ig (vasárnap kivételével) tartanak. A beírás a szakiskola igazgatói irodájában lesz az említett napokon d. u. 4—fél 7 óra között.

1. Azok a tanulók, akik a folyó tanévben először iratkoznak be, kötelesek a beiratkozás alkalmával keresztlevelüket, újraoltási és iskolai bizonyítványukat, valamint szerződésüket bemutatni. A szakiskolában használatos könyvekért kötelesek 26 P 40 fillért fizetni. Szakácsműv. 4 P 80, felszolgálás 6 P 40, Gasterea 3 P 20,

Vezérfonal a száll. és étt. üzemhez 5 P, Borászat 7 P.) Beiratkozási díj címén 1 P 60 fillért, összesen tehát 28 pengőt fizetnek.

2. Azon tanulók, akik már a múlt tanévben is hallgatói voltak a szakiskolának, beiratkozásuk alkalmával nyilvántartás végett szerződésüket újólalag kötelesek bemutatni. Beiratkozási díj és a borászati kézikönyvért 8 pengő 60 fillért fizetnek.

3. A felsőbb szaktanfolyamra (továbbképző) beiratkozók szerződésüket, keresztlevelüket és végzettségükről szóló bizonyítványt kötelesek bemutatni. A szakkönyvért és beiratási díjért 28 pengőt, tandíj címen 32 pengőt, összesen 60 pengőt fizetnek.

Palkovics Ede,

m. kir. kormányfőtanácsos, felügy. biz. elnöke.

AZ OTTHON

Az otthon.

Irta: **Czimerer Istvánné.**

Van ennél a szónál kedvesebb, melegebb? Eszébe jut az embernek a felejthetetlen drága gyermekkor, az édesanya simogató lágy keze, a nyugalom, az udvaron álló öreg eperfa, a távoli harangszó, víg hancurozások, gondtalan pajkos játékok — minden, minden...

Aztán végigviharzik az életen a létért való irtózatatos küzdelem és elsodorja az embert a szélrózsa minden irányába.

Háború előtt akik tehették, jobb jövő reményében kivándoroltak Amerikába és agyonhajszolva lázasan kuporgatták a dollárokat, aztán, mikor fáradtan csak egy pillanatra is megpihentek, első gondolatuk az volt: mi van otthon? Lelkük szárnyán visszarepültek a kedves, bogárhátú kis házba és ez adott erőt a további küzdéshez. Valami örökös rágódás, névtelen vágy emésztette őket — hazajönni...

Ha itthon csak egy morzsányi kenyér is jut, de együtt lehet azokkal, kikhez a sorsa köti.

Ez az otthon örök megfelejthetetlen érzése.

Aztán jött a háború. Mindenki ment, szívesen ment, ha vérző szívvel is, mert menteni akarta az otthonát az ellenségtől. Védeni az övéit a pusztulástól. Aztán jött a lavina tovább... tovább. A szörnyű évekig tartó hadifogság, amikor minden nap hosszú éveknek számított, mindenki lelkét egyformán örölte a mondhatatlan epedés az otthon után. Fiatalon öszültek meg, homlokukra barázdát vont a nélkülözés. Testvérek voltak ottan a szenvedésben és egymásért mindent feláldoztak. Szöktek a végtelen sivatagon keresztül, otthagya biztos fekhelyüket, hogy haza jöhessenek és mikor éhesen, a szomjúságtól agyongyötörve elpusztultak, utolsó sóhajuk idegen földön az otthonnak, a drága egyetlen otthonnak szólt.

És mégis, mikor véget ért a háború, mikor végre eljött a hön óhajtott béke, az emberek egymást akarják legyűzni, egymás szájából szedik ki a kenyeret, egymást taszítják ki az uccára, hogy kárörvendve mulassanak azon, „no ez is tönkrement már”.

Részvétlenek egymás baja, bánata iránt. Önzés, önzés mindenütt. Nagynevű vendéglőskartár-

saink járnak az utcán reménytelenül, kopottan, éhesen. Az embernek, ha látja, összeszorul a szive, könnyes lesz a szeme. Hozzájuk nem méltó foglalkozást üznek, mert otthon kisírt szemek várják és a sok követelő kis száj kenyeret kér . . .

És mi, akik szintén hordozzuk a súlyos keresztet, nem tudunk segíteni, mert nem tudjuk, melyik pillanatban kerül reánk a sor, — mi sem birunk megbirkózni a reánk rótt nagy terhekkel.

Egy gyönyörű, nemes gondolatot valósítottak meg iparunk vezető férfiai. Otthont akarnak adni azoknak, akik azt elvesztették.

Figyelem és látom azt az önzetlen nagy munkát, melyet végeznek, áhítattal olvasom azt a sok szép cikket, megható hangú kérést, melyet több vendéglős kartársunk jelentetett meg a mi lapunk hasábjain.

Nem tudom, meg van-e a kellő eredmény, azonban azt hiszem, nincs az a sok, amely elegendő volna egy ilyen emberbaráti intézmény fentartására, épp ezért volna egy szerény indítványom.

A családi otthonnak az éltető ereje az asszony, ő teszi meleggé, kellemessé, meghitté a kis fészket, az ő keze munkája ragyog mindenben, az ő szorgalma gyarapítja a vagyont.

Nem tudnánk mi, vendéglősök asszonyai, be rendezni és fenntartani a mi otthonunkat?

Olyanná tenni, hogy akit a jó sorsa a szerencsétlenségében is odavezet, ne érezze a sors mostohaságát!

Tudom — hisz magam is ezt csinálom — hogy anyagiakban nem mindenki nyújthat, amikor még a legszükségesebbre sem kerül, de mindenkinek a könyvtárában akad kiolvasott, fölösleges könyv, amelyet már nélkülözhet, mindenki tud — ha akar — valamit adni, hiszen a mi osztályosunknak ad.

Megbecsülhetetlen kincs a szellemi termék azoknak, akik már dolgozni nem tudnak és tétlenségre vannak kárhóztatva.

Mi, asszonyok, bizonyos fokig babonások vagyunk és ha a jó Istenhez valami titkos kérésünk van, elmegyünk a Szent Antalhoz, felajánlunk egy bizonyos összeget, hogy hallgasson és segítsen meg bennünket.

Én biztosan tudom, ha minden asszonytársam csak egyetlen esetben is — hisz nem akarom a jó szent Antalt megkárosítani — buzgó kéréssel a jó Istenhez fordul és a felajánlott összeget a mi otthonunk javára adja, akkor annyi fájdalmas könyvesepet töröl le vele, amennyi szerencsétlen szaktársának teszi derüssé, boldoggá, hátralevő napjait, hogy már ez az egyetlen cselekedete jogosulttá teszi arra, hogy kérése a jó Istennél meghallgatásra találjon.

Mi asszonyok folytassuk a megkezdett irgalmas és gyönyörű munkát — hisz ki lát a jövőbe — hogy mi általunk legyen szép, kényelmes, meleg a mai szörnyű idők legfenköltebb, legnemesebb gondolata: a vendéglős otthon!

Adományok az Otthon javára.

Bizodalomunk, hogy kartársaink a nehéz gazdasági viszonyok dacára nem fogják cserben hagyni szegény, öreg kartársaink ügyét, mind erősebb és erősebb lesz. Ennek a szolidáris érzésnek nap-nap mellett a legsebbe megnyilatkozásait olvashatjuk.

Igy Löw Károly Zakariás tagtársunk az adóközös-

ség első három hónapjáról mérleget csinált és amint írja: elhatároztam, hogy az adóközösségből eredő adó-megtakarításomat az Otthon javára fordítom... Nagyon szerettem volna, ha számottevőbb összeggel járulhatnék így az Otthon alaphoz, azonban sajnos, a sors nagyon esekély szerencsével támogat s bár szégyenlem e csekély összeget beküldeni, de kérem fogadják oly szívesen, amilyen szívből küldöm."

Kartársainknak ez a biztató támogatása remény a jövőre!

Azokban hála barátainknak, szállítóinknak, akik nemes emberbaráti érzésükből kifolyólag szintén támogatnak bennünket és természetbeli és pénzbeli támogatásukkal segítenek bennünket céljaink elérésében. Különösen nagy hálával emlékezünk meg a *Törley cég 8000 pengős adományáról*, amely reméljük buzdító hatással lesz többi szállítóinkra. Mi úgy fogjuk hálánkat a támogató cégek iránt kifejezni, hogy áruikat különös jóakarattal fogjuk portálni!

Újabb adományaink a következők:

Széchenyi és környéke vendéglősei	19 pengő
Pázsej Károly és Lajos	40 pengő
A X. ker. választmány	51 pengő
Varga József	10 pengő
Löw K. Zakariás	15 pengő
Pipics Mihály	15 pengő
Patat Lajos	20 pengő
Malosik Ferenc	10 pengő
Bandl József	500 pengő
Szombathelyi fogadósok, vendéglősök és kávéosok ipartársulata	104 pengő
Holzmann Lajos	10 pengő
Szeverin Jenő (Adonypusztaszaboles)	50 pengő
Papp Lajos (Nyiregyháza)	100 pengő
A hódmezővásárhelyi vendéglőskongresszuson összegyűlt	140 pengő
Továbbá vendéglős beszerző csoport rt. részvényeiket adták:	

Quittner Miksa 2 drb új részvényt;

Riesz Henrik 11 drb régi részvényt;

Hirschler Aladár 10 drb régi részvényt;

özv. Eggmann Jakabné 10 drb régi részvényt.

Kartársainknak őszinte köszönettel nyugtázzuk újabb adományaikat.

HIVATALOS ÜGYEK

A Magyar Szállodás és Vendéglős Évkönyve az 1929. évre.

Ipartestületünk a fönti címen évkönyvet ad ki, a melynek tiszta jövedelmét az Otthon javára fordítja. Az évkönyv finom, famentes papíron, bő szakmai és más közérdekű közleményekkel jelenik meg, amelynek ára kötve 5-6 pengő lesz. Tisztelettel kérjük hirdetőinket és barátainkat, hogy az évkönyvre hirdetést csakis az ipartestület írásos fölhatalmazását fölmutatva megbizottunknak méltóztassék adni, nehogy illetéktelen vállalkozás révén Otthonunk és hirdetőink megkárosodjanak.

Szüntessék meg a hatósági étkezőket!

Ipartestületünk elnöksége beadvánnyal fordult a népjóléti minisztériumhoz, amelyben megfigyelések alapján megállapította, hogy a népjóléti célok jegyében a szegény néposztály olcsó élelmezésére alapított hatósági étkezők eredeti hivatásuktól eltérően a tehető polgárság és a kereső munkásság élelmezését szol-

gálják, ami által polgári vendéglőink közönségét veszíti el. Minthogy az állam hatalmas anyagi erejével vendéglőseink konkurrálni nem tudnak, ezen egyenlőtlen versenynek, súlyos hátrány, tönk, teljes megsemmisülés az eredménye. Az államnak nem lehet az a feladata, hogy adófizető polgári elemeket tegyen tönkre, azért kértük, hogy a népjóléti minisztérium hatáskörébe tartozó polgári étkezőket szorítsa alapítási céljukhoz megfelelő keretre, hogy jövőben tényleg az arra rászoruló esetleg igazolvánnyal ellátott szegény egyének élelmezését végezze s ne vonja el a tehetős polgári osztályt vendéglőinktől.

Felhívás.

Ismételten felkérem az Ipartestület t. tagjait, kik a kötelező nyugdíjbiztosításra vonatkozó és ipartestületünk által megküldött kérdőlapokat máig sem küldötték vissza, hogy azokat pontosan kitöltve, ipartestületünk címére most már sürgősen annál is inkább visszaküldeni sziveskedjenek, mivel a kérdőlapok vissza nem küldése útján sem vonhatja ki magát senki sem a kötelező biztosítás alól. Akik a kérdőlapot kitölteni nem tudják vagy meg nem kapták, esetleg azt elvesztették, kérem, hogy a sürgősségre való tekintettel az Ipartestület központi irodájában személyesen megjelenni sziveskedjenek, ahol a kérdőlapok átvehetők és azonnal kitölthetők. Keszey Vince, ipartest. elnök.

Az Országos Vendéglős Egyesület

f. é. augusztus hó 16-án Hódmezővásárhelyen megtartott országos kongresszusán Bolgár Menyhért, nyugdíjintézetünk titkára előadást tartott az iparosok készülő kötelező nyugdíjbiztosításáról és indítványára az országos kongresszus kimondotta, hogy a kötelező nyugdíjbiztosítást saját intézetével, a Szállodások, Vendéglősök stb. Országos Nyugdíjegyületével óhajtja megvalósítani.

A Magyar Szállodások, Vendéglősök Országos Szövetségének

alapszabályai szerint minden üzlettulajdonos, üzletének 25 éves jubileuma alkalmából emléklapot kap, ha megelőzőleg legalább három éven át tagja volt a szövetségnek. Ugyancsak három évi tagság után előterjesztést tehetnek olyan alkalmazottaik megjutalmazása iránt, akik egy helyben legalább 10 évig alkalmazva voltak és hűségük, valamint megbízhatóságuk által kitüntek. A jutalom 10 évi szolgálatért elismerő oklevél, 15 évi szolgálat után ezüstérem, 25 évi szolgálat után elismerő oklevél, esetleg pénzbeli jutalom is. Felkérjük a Szövetség tagjait, hogy úgy saját személyüket illetőleg, mint hűséges alkalmazottaikra nézve a Szövetségnél kitüntetés iránt javaslatot tenni sziveskedjenek.

Nyugdíjegyület.

A nyugdíjbiztosításra vonatkozólag ipartestületünk központi irodájában (Bpest, V. Ferenc József tér 5.) Bolgár Menyhért, a Nyugdíjegyület titkára naponta 12-2-ig készséggel szolgál felvilágosítással.

Ipartestületünk jogtanácsosa: Molnár Dezső dr., lakik IV., Városház ucca 10.

ADÓKÖZÖSSÉG

Adóközösségünk

augusztus hó 27-én tartotta a tagok nagy érdeklődése mellett az első negyedévi beszámolóját. — Az ülést Bandl Ferenc elnök vezette le. A székesfővárosi pénzügyigazgatóság részéről dr. Ország Sándor volt jelen. Az elnök javaslatára Wagner Béla elnökből,

Blaschka János és Szabó Jenő rendes és Babicz Gyula póttagokból álló felügyelőbizottságot választottak. Az előzőleg megküldött beszámolót és a felügyelőbizottság által beterjesztett jelentést tudomásul véve, Németh Aladár méltatta az adóközösség eredményes működését, amelyért Bandl Ferenc elnöknek és Ballai Károly titkárnak köszönetet szavaztak. Több felszólalás után az elnök, miután köszönetet szavaztak Vargha Imre államtitkárnak, Edelény Árpád min. tanácsosnak, Bense Dezső pü. tanácsosnak, dr. Nagy Béla és dr. Ország Sándor titkároknak, az ülést bezárta.

Jelentés az adóközösség első negyedévi működéséről.

A budapesti vendéglősök adóközösségének első három hónapjáról számolunk be; arról a három hónapról, amely alatt adóközösségünk munkásságát megindítottuk, adminisztrációját megszerveztük és további működésének irányelveit megállapítottuk.

E három hónapnak vannak tanulságai, mutatkoztak bajai is, azonban mielőtt ezeket tárgyalnánk, szükségét érezzük annak, hogy az adóközösségek jelentőségével első nyilvános jelentésünkben foglalkozzunk.

*

Az egyes polgár, akár a polgárok csoportosulásai, minden üzleti tevékenységet, amely nem más, mint előre megszabott irányban kifejtett fizikai és szellemi munka, amelyet csak teljes külső szabadság és belső rendezettség mellett képes öntudatosan folytatni. A kereskedő vagy iparúzó polgár önmaga szabja meg a célt, választja meg azokat az eszközöket, amelyeket azután a főnálló törvényes rendelkezések szerint használ föl céljai érdekében. Ha már most idegen tényező, mondjuk, a hatóság, beleszól az üzleti, ipari tevékenységbe s a célt bár érintetlenül hagyja, azonban az eszközök alkalmazásába rendelkezően beleszól, sőt továbbmenően az üzleti, ipari tevékenység hozamából részesedést kíván, nem lehet szó öntudatos, önálló tevékenységről, valamint a polgár nem lehet felelős akár az eredményességért, akár az eredménytelenségért, eltekintve az általános gazdasági tényezők gátló vagy elősegítő hatásától. Az üzleti, ipari tevékenység ilyen föltételek mellett nem élénkülhet, nem terjedhet, fejlődhet, nem hozhat, ellenkezően senyved, tresped...

Hogy mindezek nem elméleti megállapítások, azt a közelmúlt évek gazdasági története igazolja.

Vajjon lehet-e öntudatos, önálló az üzletvitel akkor, mikor az államhatalom előírja, mit, hogyan kell készíteni, mennyiért szabad forgalomba hozni; vajjon lehet-e kalkulálni, mikor a gazdasági tényezőket figyelmen kívül hagyva az államhatalom szabja meg az áruk, az üzleti teljesítmények árát? Vajjon lehet-e eredményt elérni, mikor állampénzügyi indokokból az árukat, vagy a mi iparunkban az árukat és a helyeket, ahol kiszolgálták, fényűzési adóval terhelték, amelyet végeredményben, hogy az általánosságból a mi iparunkra térjek itt át, minthogy sem az áruk, sem a hely látogatói nem bírták ez adónemet elviselni, kénytelenek voltak üzleti költségeink terhére teljesen átvállalni!

Vajjon önálló és öntudatos üzletvitelről lehet-e szó, amikor a hatósági közegek, akiknek nagy része az üzleti élettől távol él, annak belső lényegét nem

saink járnak az utcán reménytelenül, kopottan, éhesen. Az embernek, ha látja, összeszorul a szive, könnyes lesz a szeme. Hozzájuk nem méltó foglalkozást üznek, mert otthon kisírt szemek várják és a sok követelő kis száj kenyeret kér . . .

És mi, akik szintén hordozzuk a súlyos keresztet, nem tudunk segíteni, mert nem tudjuk, melyik pillanatban kerül reánk a sor, — mi sem birunk megbirkózni a reánk rótt nagy terhekkel.

Egy gyönyörű, nemes gondolatot valósítottak meg iparunk vezető férfiai. Otthont akarnak adni azoknak, akik azt elvesztették.

Figyelem és látom azt az önzetlen nagy munkát, melyet végeznek, áhítattal olvasom azt a sok szép cikket, megható hangú kérést, melyet több vendéglős kartársunk jelentetett meg a mi lapunk hasábjain.

Nem tudom, meg van-e a kellő eredmény, azonban azt hiszem, nincs az a sok, amely elegendő volna egy ilyen emberbaráti intézmény fentartására, épp ezért volna egy szerény indítványom.

A családi otthonnak az éltető ereje az asszony, ő teszi meleggé, kellemessé, meghitté a kis fészket, az ő keze munkája ragyog mindenben, az ő szorgalma gyarapítja a vagyont.

Nem tudnánk mi, vendéglősök asszonyai, be rendezni és fenntartani a mi otthonunkat?

Olyanná tenni, hogy akit a jó sorsa a szerencsétlenségében is odavezet, ne érezze a sors mostohaságát!

Tudom — hisz magam is ezt csinálom — hogy anyagiakban nem mindenki nyújthat, amikor még a legszükségesebbre sem kerül, de mindenkinek a könyvtárában akad kiolvasott, fölösleges könyv, amelyet már nélkülözhet, mindenki tud — ha akar — valamit adni, hiszen a mi osztályosunknak ad.

Megbecsülhetetlen kincs a szellemi termék azoknak, akik már dolgozni nem tudnak és tétlenségre vannak kárhoztatva.

Mi, asszonyok, bizonyos fokig babonások vagyunk és ha a jó Istenhez valami titkos kérésünk van, elmegyünk a Szent Antalhoz, felajánlunk egy bizonyos összeget, hogy hallgasson és segítsen meg bennünket.

Én biztosan tudom, ha minden asszonytársam csak egyetlen esetben is — hisz nem akarom a jó szent Antalt megkárosítani — buzgó kéréssel a jó Istenhez fordul és a felajánlott összeget a mi otthonunk javára adja, akkor annyi fájdalmas könyvesepet töröl le vele, amennyi szerencsétlen szaktársának teszi derüssé, boldoggá, hátralevő napjait, hogy már ez az egyetlen cselekedete jogosulttá teszi arra, hogy kérése a jó Istennél meghallgatásra találjon.

Mi asszonyok folytassuk a megkezdett irgalmas és gyönyörű munkát — hisz ki lát a jövőbe — hogy mi általunk legyen szép, kényelmes, meleg a mai szörnyű idők legfenköltebb, legnemesebb gondolata: a vendéglős otthon!

Adományok az Otthon javára.

Bizodalomunk, hogy kartársaink a nehéz gazdasági viszonyok dacára nem fogják eszerben hagyni szegény, öreg kartársaink ügyét, mind erősebb és erősebb lesz. Ennek a szolidáris érzésnek nap-nap mellett a legsebbe megnyilatkozásait olvashatjuk.

Igy Löw Károly Zakariás tagtársunk az adóközös-

ség első három hónapjáról mérleget csinált és amint írja: elhatároztam, hogy az adóközösségből eredő adó-megtakarításomat az Otthon javára fordítom... Nagyon szerettem volna, ha számottevőbb összeggel járulhatnék így az Otthon alaphoz, azonban sajnos, a sors nagyon csekély szerencsével támogat s bár szégyenlem e csekély összeget beküldeni, de kérem fogadják oly szívesen, amilyen szívből küldöm."

Kartársainknak ez a biztató támogatása remény a jövőre!

Azokban hála barátainknak, szállítóinknak, akik nemes emberbaráti érzésükből kifolyólag szintén támogatnak bennünket és természetbeli és pénzbeli támogatásukkal segítenek bennünket céljaink elérésében. Különösen nagy hálával emlékezünk meg a *Törley cég 8000 pengős adományáról*, amely reméljük buzdító hatással lesz többi szállítóinkra. Mi úgy fogjuk hálánkat a támogató cégek iránt kifejezni, hogy áruikat különös jóakarattal fogjuk portálni!

Újabb adományaink a következők:

Széchenyi és környéke vendéglősei	19 pengő
Pázsej Károly és Lajos	40 pengő
A X. ker. választmány	51 pengő
Varga József	10 pengő
Löw K. Zakariás	15 pengő
Pipics Mihály	15 pengő
Patat Lajos	20 pengő
Malosik Ferenc	10 pengő
Bandl József	500 pengő
Szombathelyi fogadósok, vendéglősök és kávéosok ipartársulata	104 pengő
Holzmann Lajos	10 pengő
Szeverin Jenő (Adonypusztaszabolcs)	50 pengő
Papp Lajos (Nyiregyháza)	100 pengő
A hódmezővásárhelyi vendéglőskongresszuson összegyűlt	140 pengő
Továbbá vendéglős beszerző csoport rt. részvényeiket adták:	

Quittner Miksa 2 drb új részvényt;

Riesz Henrik 11 drb régi részvényt;

Hirschler Aladár 10 drb régi részvényt;

özv. Eggmann Jakabné 10 drb régi részvényt.

Kartársainknak őszinte köszönettel nyugtázzuk újabb adományait.

HIVATALOS ÜGYEK

A Magyar Szállodás és Vendéglős Évkönyve az 1929. évre.

Ipartestületünk a fönti címen évkönyvet ad ki, amelynek tiszta jövedelmét az Otthon javára fordítja. Az évkönyv finom, famentes papíron, bő szakmai és más közérdekű közleményekkel jelenik meg, amelynek ára kötve 5-6 pengő lesz. Tisztelettel kérjük hirdetőinket és barátainkat, hogy az évkönyvre hirdetést csak az ipartestület írásos fölhatalmazását fölmutatva megbizottunknak méltóztassék adni, nehogy illetéktelen vállalkozás révén Otthonunk és hirdetőink megkárosodjanak.

Szüntessék meg a hatósági étkezőket!

Ipartestületünk elnöksége beadvánnyal fordult a népjóléti minisztériumhoz, amelyben megfigyelések alapján megállapította, hogy a népjóléti célok jegyében a szegény néposztály olcsó ételmezésére alapított hatósági étkezők eredeti hivatásuktól eltérően a tehető polgárság és a kereső munkásság ételmezését szol-

gálják, ami által polgári vendéglőink közönségét veszíti el. Minthogy az állam hatalmas anyagi erejével vendéglőseink konkurrálni nem tudnak, ezen egyenlőtlen versenynek, súlyos hátrány, tönk, teljes megsemmisülés az eredménye. Az államnak nem lehet az a feladata, hogy adófizető polgári elemeket tegyen tönkre, azért kértük, hogy a népjóléti minisztérium hatáskörébe tartozó polgári étkezőket szorítsa alapítási céljukhoz megfelelő keretre, hogy jövőben tényleg az arra rászoruló esetleg igazolvánnyal ellátott szegény egyének élelmezését végezze s ne vonja el a tehetős polgári osztályt vendéglőinktől.

Felhívás.

Ismételten felkérem az Ipartestület t. tagjait, kik a kötelező nyugdíjbiztosításra vonatkozó és ipartestületünk által megküldött kérdőlapokat máig sem küldötték vissza, hogy azokat pontosan kitöltve, ipartestületünk címére most már sürgősen annál is inkább visszaküldeni sziveskedjenek, mivel a kérdőlapok vissza nem küldése útján sem vonhatja ki magát senki sem a kötelező biztosítás alól. Akik a kérdőlapot kitölteni nem tudják vagy meg nem kapták, esetleg azt elvesztették, kérem, hogy a sürgősségre való tekintettel az Ipartestület központi irodájában személyesen megjelenni sziveskedjenek, ahol a kérdőlapok átvehetők és azonnal kitölthetők. Keszey Vince, ipartest. elnök.

Az Országos Vendéglős Egyesület

f. é. augusztus hó 16-án Hódmezővásárhelyen megtartott országos kongresszusán Bolgár Menyhért, nyugdíjintézetünk titkára előadást tartott az iparosok készülő kötelező nyugdíjbiztosításáról és indítványára az országos kongresszus kimondotta, hogy a kötelező nyugdíjbiztosítást saját intézetével, a Szállodások, Vendéglősök stb. Országos Nyugdíjegyeseületével óhajtja megvalósítani.

A Magyar Szállodások, Vendéglősök Országos Szövetségének

alapszabályai szerint minden üzlettulajdonos, üzletének 25 éves jubileuma alkalmából emléklapot kap, ha megelőzőleg legalább három éven át tagja volt a szövetségnek. Ugyancsak három évi tagság után előterjesztést tehetnek olyan alkalmazottaik megjutalmazása iránt, akik egy helyben legalább 10 évig alkalmazva voltak és hűségük, valamint megbízhatóságuk által kitüntek. A jutalom 10 évi szolgálatért elismerő oklevél, 15 évi szolgálat után ezüstérem, 25 évi szolgálat után elismerő oklevél, esetleg pénzbeli jutalom is. Felkérjük a Szövetség tagjait, hogy úgy saját személyüket illetőleg, mint hűséges alkalmazottaikra nézve a Szövetségnél kitüntetés iránt javaslatot tenni sziveskedjenek.

Nyugdíjegyeseület.

A nyugdíjbiztosításra vonatkozólag ipartestületünk központi irodájában (Bpest, V. Ferenc József tér 5.) Bolgár Menyhért, a Nyugdíjegyeseület titkára naponta 12-2-ig készséggel szolgál felvilágosítással.

Ipartestületünk jogtanácsosa: Molnár Dezső dr., lakik IV., Városház ucca 10.

ADÓKÖZÖSSÉG

Adóközösségünk

augusztus hó 27-én tartotta a tagok nagy érdeklődése mellett az első negyedévi beszámolóját. — Az ülést Bandl Ferenc elnök vezette le. A székesfővárosi pénzügyigazgatóság részéről dr. Ország Sándor volt jelen. Az elnök javaslatára Wagner Béla elnökből,

Blaschka János és Szabó Jenő rendes és Babicz Gyula pótagokból álló felügyelőbizottságot választottak. Az előzőleg megküldött beszámolót és a felügyelőbizottság által beterjesztett jelentést tudomásul véve, Németh Aladár méltatta az adóközösség eredményes működését, amelyért Bandl Ferenc elnöknek és Ballai Károly titkárnak köszönetet szavaztak. Több felszólalás után az elnök, miután köszönetet szavaztak Vargha Imre államtitkárnak, Edelény Árpád min. tanácsosnak, Bense Dezső pü. tanácsosnak, dr. Nagy Béla és dr. Ország Sándor titkároknak, az ülést bezárta.

Jelentés az adóközösség első negyedévi működéséről.

A budapesti vendéglősök adóközösségének első három hónapjáról számolunk be; arról a három hónapról, amely alatt adóközösségünk munkásságát megindítottuk, adminisztrációját megszerveztük és további működésének irányelveit megállapítottuk.

E három hónapnak vannak tanulságai, mutatkoztak bajai is, azonban mielőtt ezeket tárgyalnánk, szükségét érezzük annak, hogy az adóközösségek jelentőségével első nyilvános jelentésünkben foglalkozzunk.

*

Az egyes polgár, akár a polgárok csoportosulásai, minden üzleti tevékenységet, amely nem más, mint előre megszabott irányban kifejtett fizikai és szellemi munka, amelyet csak teljes külső szabadság és belső rendezettség mellett képes öntudatosan folytatni. A kereskedő vagy iparúzó polgár önmaga szabja meg a célt, választja meg azokat az eszközöket, amelyeket azután a főnálló törvényes rendelkezések szerint használ föl céljai érdekében. Ha már most idegen tényező, mondjuk, a hatóság, beleszól az üzleti, ipari tevékenységbe s a célt bár érintetlenül hagyja, azonban az eszközök alkalmazásába rendelkezően beleszól, sőt továbbmenően az üzleti, ipari tevékenység hozamából részesedést kíván, nem lehet szó öntudatos, önálló tevékenységről, valamint a polgár nem lehet felelős akár az eredményességért, akár az eredménytelenségért, eltekintve az általános gazdasági tényezők gátló vagy elősegítő hatásától. Az üzleti, ipari tevékenység ilyen föltételek mellett nem élénkülhet, nem terjedhet, fejlődhet, nem hozhat, ellenkezően senyved, tresped...

Hogy mindezek nem elméleti megállapítások, azt a közelmúlt évek gazdasági története igazolja.

Vajjon lehet-e öntudatos, önálló az üzletvitel akkor, mikor az államhatalom előírja, mit, hogyan kell készíteni, mennyiért szabad forgalomba hozni; vajjon lehet-e kalkulálni, mikor a gazdasági tényezőket figyelmen kívül hagyva az államhatalom szabja meg az áruk, az üzleti teljesítmények árát? Vajjon lehet-e eredményt elérni, mikor állampénzügyi indokokból az árukat, vagy a mi iparunkban az árukat és a helyeket, ahol kiszolgálták, fényűzési adóval terhelték, amelyet végeredményben, hogy az általánosságból a mi iparunkra térjek itt át, minthogy sem az áruk, sem a hely látogatói nem bírták ez adónemet elviselni, kénytelenek voltak üzleti költségeink terhére teljesen átvállalni!

Vajjon önálló és öntudatos üzletvitelről lehet-e szó, amikor a hatósági közegek, akiknek nagy része az üzleti élettől távol él, annak belső lényegét nem

érti, vívódásait, küzködéseit, a gazdasági helyzet változásainak hatását nem érzi s ezért a kereskedelmet, az ipart űző polgártól teljesen elütő mentalitással teljes betekintést szerez az üzlet belső viszonyairól, eredményeiről, rezsijéről, amely adatokat nem egy esetben, bár sokszor nem is rosszakaratúan, nyilvánosan terjesztenek.

Az előbb jelzett adónemekkel az állam társ lett polgárainak vállalkozásaiban anélkül, hogy azokban rizikót vállalt volna. Olyan társ, akit akkor is ki kellett elégíteni a 3%, később 2%-os forgalmi adóval, a 10, 15 végül 25%-os fényüzési adóval, helyesebben részesedéssel, amikor a tulajdonos ingyen dolgozott, vagy tönkrement, elvesztette vagyonát, életlehetőségének, főtartásának eszközét, a vállalatát.

Mindezek együttvéve eredményezték azt a sok kellemetlen összeütközést a hatóságok és a polgárok között, amelyeknek mindig az utóbbiak voltak a szenvedő részesei, sohasem a hatóság.

Az adóközösség intézménye hozhat ebbe az áldatlan helyzetbe javulást; az adóközösségintézménye vezetheti vissza az ipart, a kereskedelmet a háború előtti szabad helyzetébe!

Az által ugyanis, hogy a homogén célt követők testületbe tömörülve egyetemlegesen biztosítják az államnak az általa kívánt adóösszeg befizetését, a helyzet ezekben az alakulatokban gyökeresen megváltozik. A polgár, úgy, mint a világháború előtt, önmaga szabja meg üzleti célját, önmaga választja meg a megfelelő eszközöket és tevékenységéről csupán önmagának számol be, nem kénytelen terveit, kalkulációját, eredményeit feltüntető könyveit kandi idegeneknek bemutatni, végül a zaklató „vizsgálatok”-tól is mentesül. Röviden: az adóközösség révén visszanyeri rendelkezési jogát saját tulajdonában.

Ez a nagy elvi jelentősége van az adóközösségnek. Mi a magunk részéről azon csodálkozunk, hogy kartársainknak aránylag igen kis töredéke értette meg az adóközösségnek e jelentőségét s látta meg azt a hivatását, amely az étkezéssel kapcsolatos forgalmi és fényüzési adóknak likvidációja révén vezesse vissza iparunkat a háború előtti szabadságaihoz.

*

Adóközösségünk éve 1928. május hó 1-től kezdődik s tart az 1929. évi április hó 30-áig.

A hosszas tárgyalások és alkudozások eredményeit, a 25, illetőleg 30 százalékos kedvezményt, a kincstárt illető 368.000 P forgalmi, 114.000 P fényüzési adóösszeg megállapítását, továbbá bizonyos alapvető rendelkezéseket magába foglaló egyezségi jegyzőkönyvet f. é. május 21-én írtuk alá, amellyel jogilag is megkezdte adóközösségünk életét.

Első feladatunk volt tagjaink adóátalányának megállapítása és közlése, amely a székesfővárosi m. kir. pénzügyigazgatóság munkálata alapján május hó 23-áig meg is történt.

A kivetések ellen a kitűzött határidőig, május 31-éig 39 felszólalás érkezett.

A felszólalásokat dr. Országh Sándor, pü. titkár elnöklete alatt június hó 8-án tárgyalta a felszólaló bizottságunk. A felszólalások a következőképpen intéztettek el:

12 tagtársunk felszólalását, évi 1.773.60 pengő összegig az adóközösség terhére kényszerült a bizottság honorálni.

További 5 felszólaló 13.857 pengőt kitevő igényét viszont, minthogy azok részben a hivatalos kimutatás helytelen adatai, részben a pénzügyminisztérium időközi rendelkezése következtében állottak elő, a pénzügyi kincstár terhére javasolták megadni. Ebben az ügyben a tárgyalás még folyamatban van s a közeljövőben várható döntés.

A bizottság végül 22 felszólalót sajnálattal volt kénytelen elutasítani, minthogy az egyezés alapján helyesen kivetett adóátalány összegük csökkentését azon az alapon kérték, mert a folyó, 1928. évi forgalmuk visszafejlődött.

Ugyanis az adóátalány megállapításánál az egyezés értelmében, nemkülönbén a szokásos adótechnikai eljárások szerint az előző, az 1927. évben tényleg befizetett adóösszegek szolgáltak alapul. Ami a folyó évben tényleg hátrányosnak mutatkozott, mert az előző évet általában jobb üzleti eredménnyel zárták kartársaink, mint amilyenek a folyó év mutatkozik. Azonban az adóközösség mérlegét sem a meginduláskor kell felállítani, hanem főnnállása egész idejére. Ez esetben az adóátalány összege olyannyira kiegyenlítődik, oly alacsony évi átlagot fog mutatni, a tag javára oly nagy esés következik be, mely a javára tartalékolt összegek figyelembe vétele nélkül is tekintélyes megtakarítást fog eredményezni. A pénzügyminisztérium sem térhetett el az adóalap megállapításánál ettől az általános módszertől, amelyet minden más adó megállapításánál is alkalmaznak. Munkánkat megkönnyítette, hogy fölvilágosító, magyarázó szavainkra tagtársaink ezt belátták s megnyugodtak benne már azért is, mert a folyó 1928. évi gyengébb üzleti eredményt az 1929. évi adóátalány kirovásánál vesszük figyelembe.

(Folytatjuk.)

H Í R E K

Az az édes jó közönség.

— Egy balatoni kirándulás kulisszatitkaiból. —

Ismeretes, hogy a Balatoni Kultur nap sikerén mennyit rontott a váratlan égi háború, nem szólva egyéb bajokról. Most itt nem akarunk visszatérni a Kultur nap látnivalóira, csak egy érdekes riportrészletre, amely azonban rendkívül jellemző a magyar viszonyokra.

Olyan dolog ez, amelyről eddig soha sehol sem irtak kimerítően. Nem akartak, vagy nem mertek. Amikor a vacsora ideje elkövetkezett, B a l a t o n f ü r e d e n tömve volt a S z á n t ó-féle nagyvendéglő. Szakadt az eső és egyszerre elaludtak a villamos-lámpák. A közönség egy része megrökönyödött, a nők és gyermekek néhol sikoltozni kezdtek. A tulajdonos fia és társa, S z a b ó Bertalan, aki már nem egyszer tapasztalt ilyen váratlan elcsöszölést, a következőket mesélte el:

— Az idén nagy szerencséje volt a Balatonvidéknek, hogy az aszófői villamostelep szinte hibátlanul működött s egyszer sem történt hasonló dolog, mint az előző években. Föl kellett tehát tenem, hogy nem tréfálnak ilyen napon és alkalmasint tovább marad sötét, mint hogyha egyik gépről a másikra váltanak. Azonnal hátraszaladtam tehát, hogy nagy csomó gyertyát vigyek az asztalokra, s minden egyéb szükséges intézkedés meg-

történjék. Ha a baj egy órával előbb történik, akkor a vendéglő gazdáját sújtja a zürzavar, így a nagyrészt befejezett étkezés után már a főpincérnek súlyos anyagi gondja lett. Minden lehető megtettünk az udvariasság és a közönség iránt való tisztelet határain belül. Keserves tapasztalatokon okulva, néhány asztalt odébb toltak a pincérek a kijáratok elé. Gyertyákat helyeztek rájuk és így minden elhaladónak az arcát láthatták. Közben elállott az eső és egymásután fölkeltek az emberek az asztalok mellől, a főpincérek udvariasan sorra kérdezték őket, hogy van-e valami fizetni való. Majdnem nyolcszáz ember közül alig egy akad, aki igennel felelt volna.

Hát ez a kiránduló magyar közönség. Vagy legalább is Balatonfüreden ilyen volt a zivatar estéjén.

A *Grand Hotel* terraszán még sokkal nagyobb volt a főpincérek kára. Azt mondják, hogy körülbelül 1400 pengőre ment föl, úgy hogy oda az egész nyári keresetük, hiába lóttak futottak nyolc-tíz héten át.

Minthogy a Balaton mellett még mindig régi módszerű felsővezeték van, a villamosvilágítás hasonló veszélyei állandóan fennmaradnak.

Szidni azonban csakis a vendéglőket és a pincéreket szokás, amikor itt-ott nem tetszik az étel vagy a kiszolgálás. Hallgatnak arról az édes jó közönségről, amely ezernél több vacsora árával távozott. Nem angolosan, hanem inkább amúgy régi bakonyi módra.

Tábori Kornél,

A Magyar Szállodások és Vendéglősök Országos Szövetsége

f. é. augusztus 29-én tartott igazgatósági ülésén elhatározta, hogy kongresszusát ez évi október 24-én tartja. Következő számunkban fogjuk ismertetni az előadásokat és a programot.

Kommer Ferenc vándordíjért

f. é. szeptember 7-én, d. u. fél 5 órakor a Máv. pályán (X., Kőbányai út 45.) üzemek közötti versenyt hirdet az ESC. Ez alkalommal hatodszor mérik össze sportbeli

készségüket üzemek atlétái. Először 1923/24-ben a Gundel Royal Étterem, 1925/26-ban a Newyork étterem, 1927-ben a Hungária Nagyszálló atlétái vitték el a vándordíjat. Most nagyban készülődnek ifjú atlétáink, hogy a díjat a Hungáriától elragadják.

A karintiai kollégák meghívása.

A budapesti menetjegyiroda 10 napos társas autótúrát szervez Karintiába. Irány: Klagenfurt, Wörthi-tó, Velden, Pörtschach, St. Veit, Spittal/D, Vilach, Ossiachitó, Millstadti-tó és az azt környező magaslati helyek. Indulás szeptember hó 12-én. Részvételi díj személyenként 400—460 pengő között van.

A karintiai idegenforgalmi hivatal révén az odavaló kollégák *Kommer Ferenc* kormányfőtanácsoshoz írt meglehangú levélben meghívták a magyar kartársaikat, hogy látogassanak el közéjük, ahol a legszeretetteljesebb fogadtatást biztosítják.

Esküvő.

Ipartestületünk előljáróságának tagja, *Cs. Nagy Gábor* augusztus 11-én tartotta esküvőjét ipartestületünk vendéglőstagjának *Deák Imrénének* bájos leányával, *Ilussal*. Az esküvőn tanuként szerepeltek *Sturza Károly* ipartestületi előljárósági tag és *Brutsy Jenő* szeszgyáros.

Halálozás.

Ipartestületünk előljáróságának disztagja, *Tauszik Alajos* volt kolozsvári Newyork szállodás, vendéglős 73 éves korában augusztus hó 21-én elhalálozott. Temetése augusztus 22-én volt a legnagyobb részvét mellett.

Semetka Ferenc vendéglős, f. é. augusztus hó 15-én 34 éves korában váratlanul elhunyt.

Fővárosi vendéglős fia,

aki szakmai és irodai teendőiben egyaránt jártas, megfelelő alkalmazást keres. Megkereséseket „Jómegjelenésü fiu“ jellegére az ipartestület irodájába kérem.

Csengődi Pál és Bránya János Kiskőrös (Gróf Teleki u. 28.) ajánl napi áron (ma literenként 60 fillérért) oportó mustot, költségmentesen helybe szállítva!

UNGARISCHER

HOTELIER UND GASTWIRT

Der ungarische Fachunterricht für das Gastwirt- und Hotelgewerbe.

Von **Dr. Stephan Kritsfalussy**, Leiter der Budapester Fachschule.

In Ungarn ist das gewerbliche Lehrlingsschulwesen durch das Gewerbegesetz geregelt. Das Gesetz verpflichtet in erster Reihe die Gemeinden, für die fachgemässe Schulung der Gewerbe- und Handelslehrlinge zu sorgen. Wenn beide Schulen einzeln je 40 Schüler erreichen, dann muss für beide Arten der Fachunterricht organisiert werden, und wo 40 Mädchen sich mel-

den, dort muss auch für diese eine gesonderte Lehrlingsfachschule eröffnet werden.

In Budapest hatte die Genossenschaft der Hoteliers und Gastwirte auf eifriges Bemühen des Oberregierungsrats *Fridrich Gück*, bereits 1895 eine spezielle Fachschule errichtet, die im Herbst ins 33. Schuljahr tritt. Es sind aber auch in der Provinz alte Spezialschulen für Gastwirte, so z. B. in Debrecen (Debrecin) und Szombathely (Steinamanger), wo dieselben ebenfalls auf eine 26 jährige Vergangenheit zurückblicken. Es ist also schon lange her, dass der ungarische spezielle Fachunterricht von der allgemeinen Lehrlings-

fachausbildung getrennt wurde, deren günstige Auswirkung man sogleich gewahren konnte.

Von der alten Genossenschaft übernahm die Gewerbetörperschaft der Budapester Hoteliers und Gastwirte die Fachschule, die sie unablässig liebevoll und intensiv verbreitete und ausgestaltete. Sie erhob die Unterfachschule auf ein höheres Niveau, als sie 1913 einen Fortbildungskurs ins Leben rief, der dank den hervorragenden Fachreferenten sehr bald gedieh. Jedoch der Jammer des Weltkriegs verhinderte die Entfaltung desselben derart, dass man das ganze Fachunterrichtswesen, ohne radikale Veränderung des Grundwesens, von neuem organisieren musste. Das wurde auch durch den Umstand hervorgerufen, dass in letzterer Zeit Jünglinge mit höherer Bildung unsere Laufbahn ergriffen, deren Fachausbildung natürlich eine andere Methode erheischte. So finden wir unter den 177 Zöglingen, die heuer die Fachschule besuchten:

Absolventen von 4 Klassen der Elementarschule	1 Schüler	= 1'50%
" " 6 " " "	45 "	= 26'00%
" " 2-3 " " Mittelschule	54 "	= 33'00%
" " 4 " " "	44 "	= 24'00%
" " 6 " " "	7 "	= 3'00%
Abiturienten " 8 " " "	26 "	= 12'50%
insgesamt 177 Schüler		= 100%

Somit beträgt die Anzahl der Volksschüler 27%, die der Mittelschüler dagegen 73%.

Vornehmlich aus diesem Grunde wurde im laufenden Schuljahr zwischen die alte Unterlehrlingsschule und den Fortbildungskurs ein einjähriger höherer Fachlehrkurs eingegliedert. In dem neuorganisierten Fortbildungskurs in zwei Semester geteilt und erweitert, wurden folgende Lehrgegenstände des höheren Fachlehrcurses aufgenommen: Weinkunde, Service, Kochkunst, deren spezielle Zweige von höheren Kenntnissen der Geschäftsleitung sowie den Sonderstudien des Kanzleidienstes und den inneren, praktischen Arbeiten der Hotelorganisation ergänzt werden. Die vorragenden Referenten gehören zu den hervorragendsten Vertretern unseres Faches, unter denen als namhafte Verfasser von Lehrbüchern: *Karl Gundel*, *Otto Marenich* und andere zu erwähnen sind.

Wir hoffen zuversichtlich, dass auf Grund unseres neuorganisierten Fachunterrichts unsere Jünglinge im Besitze besserer Vorbereitung und reicheren Wissens ins Leben hinaustreten werden, um das Gewerbe der Hoteliers und Gastwirte auf ein höheres Niveau zu bringen.

Die Steuergemeinschaft der Budapester Gastwirte.

(i.) Karl Gundel hat bereits in unserer Zeitschrift (No. 6. Seite 49—50) alle jene Ursachen angeführt, durch die unser Gewerbe in eine Krisenhafte Lage versetzt wurde.

Unter diesen Ursachen stehen nicht an letzter Stelle die verschiedenen Steuern.

Die Unerschwinglichkeit der Steuern ist aus dem Grade des Steuerdrucks ersichtlich, das in dem heutigem Ungarn von kaum 8 Millionen Einwohnern, laut amtlichen Angaben von 1926—27 fasst 22% ausmacht. Dem gleicht in Europa nur der Steuerdruck Gross Britaniens (Ausweis des Volksbundes), sonst ist er überall kleiner. Aber welchen Unterschied bedeuten diese gleichen Zahlen?! In dem mächtigem Weltreich bedeutet diese Ziffer nicht diese enorme Belastung, als in

den um zwei drittel seines Landes und um den grössten Theil seiner wirtschaftlichen Kraftquellen beraubten kleinem Ungarn.

Natürlich trachtet das Hotel und Gastwirtgewerbe von diesem schweren Steuerdruck loszukommen. Auch die ungarische Regierung befasste sich im letzten Jahre mit Steuerermässigungs-Plänen. Unserem Bestreben vereint mit dieser veränderten Steuerpolitik ist es zu verdanken, das die Steuergemeinschaft entstand.

Was verstehen wir unter Steuergemeinschaft.

Einen Zusammenschluss der gleichen Betriebe, sei es Handel, Gewerbe oder sonstige Beschäftigung, um dieselben auf Grund ihrer Einnahmen des vergangenen Jahres (Steuerbasis) gemeinsam und mit gegenseitiger Haftung, mit der ganzen Steuerlast der Umsatz und Luxussteuer zu belegen und so die Gemeinschaft verpflichtet in 12 gleichen Raten die Zahlungen an die Staatscasse jeden Monat zu entrichten!

Der Staat wird auf diese Weise von ansehnlichen administrativen, Verwaltungs-Kontroll- und Gerichtsagenden entlastet, wofür er diesen Vereinigungen gewisse Begünstigungen bietet. Bis nun haben sich in Budapest die Advokaten, Aertzte, Edelmetall Gewerbe, Kaffeesieder und Gastwirte in solche Gemeinschaften vereinigt, im Jänner nächsten Jahres wollen die Hoteliers und noch andere gleichfalls Steuergemeinschaften gründen.

Die Steuergemeinschaft der Gastwirte begann am 1. Mai d. J. mit 280 Mitgliedern ihre Wirksamkeit, die sich in solidarischer Verantwortung verpflichteten, die nach Abzug der ihnen gewährten Begünstigungen noch bestehende Umsatzsteuer von Pengö 368.000 und Luxussteuer von P 114.000 zu bezahlen; davon erhielten die Mitglieder der Steuergemeinschaft von den Umsatzsteuern 25% und von den Luxussteuern 30% Begünstigungen. Ausserdem mussten sie kein sogenanntes „Umsatz-Steuerbuch“ führen und auch nicht die Einnahmen der Luxusartikel separat verrechnen; ferner wurden sie auch von der systematischen amtlichen Kontrolle (die monatlich ein-zweimal statt fand) nicht weiter behelligt.

Für die Mitglieder der Steuergemeinschaft ist nebst der obenerwähnten 25% und 30%-tigen Ermässigung, der Entfall der Kontrolle und somit die störende Einsicht in ihren Geschäftsgebahren als Erungenschaft zu betrachten.

Die Steuergemeinschaften führen ganz autonom die Administration ihrer Steuer, jedoch unterliegt ihre Verwaltung nicht nur der unumgänglich notwendigen Kontrolle der höheren Finanzbehörden, sondern sie stellen auch die vollständigste Mithilfe bei den Eintreibungen der Steuerpauschalsummen anheim.

Obzwar die Steuergemeinschaften noch auf keine Vergangenheit zurückblicken, lässt sich dennoch schon jetzt soviel feststellen, dass sie sich bei Eintreibung der drückenden und unangenehmen Steuerarten gut bewähren.

Die Steuergemeinschaft der Budapester Gastwirte hielt jüngst ihre erste vierteljährige Mitgliederversammlung, wo in dem vorgelegten Bericht über befriedigende Ergebnisse referiert wurde. Daraus erfuhr man, dass selbst die heikle Frage der solidarischen Mithaftung von ihrer Härte in der Praxis viel verlor, zumal dabei der Verlust, den die Gemeinschaft zu tragen hat, nur ein sehr geringer, bis nun kaum ein 0.5%-iger ist. Fernerhin wird auch dieser Verlust durch die Steuer der völlig neuen Geschäfte paralyisiert, nachdem dieselben der Steuergemeinschaften zu gute kommen.

Budapesti Jégárusító

RT.

VII., NAGYDIÓFA UCCA 3. TELEFON: JÓZSEF 322-04.

**Szállít minden mennyiségben
vidékre is műjeget.**

HÜTTL TIVADAR

PORCELLÁNGYÁROS

Budapest, V., Dorottya ucca 14.

Telefon: Nagy választék porcellán kávéházi
és éttermi edényekből.
231-53.

**Gummicsovok, borszivattyúk,
pincegazdasági cikkek, rézcsapok,
dugók, söraparátok, szűrőcsapok,
alkatrészek, padlóolaj, szagtalan
legolcsóbban**

FÄRBER KÄRÖLY-nál

BUDAPEST, VIII., RÄKÖCZI ÚT 63.

a Keleti p. u. (Központi) mellett.

Telefon: József 441-24.

HERCEG WINDISCHGRÄTZ LAJOS borpincészetek és Tokaj
Bortermelő Részvénytársaság

SÄROSPATAK TOKAJ BUDAFOK

Központi iroda: Budapest, IV., Váci ucca 27-33.

Telefon: 56-20.

Balaton partján, közvetlenül Balatonedericsen, alsó fekete kastély 24 hold földdel, 12 szoba teljes berendezéssel, mellékhelyiségek és épületekkel pensió céljára több évre bérbeadó, esetleg eladó. Cím: Nemes Gyula, Balatonederics.

Szakács magyar-francia (tanult cukrász is),
nagy gyakorlattal, önálló is volt,
keres elhelyezést. Cím: Wesely Siófok.

KIADJA

A BUDAPESTI SZÁLLODÁSOK ÉS VENDÉGLŐSÖK IPARTESTÜLETE

A KIADÁSÉRT FELEL:

KUTASSY LAJOS

ELŐFIZETÉSI DÍJ:

EGY ÉVRE 20 PENGŐ.

SEGÉDEKNEK ÉS TANULÓKNAK 10 PENGŐ.

Főzőedény vásárlásnál kérje mindenütt a világ-
hírű szavatolt **tűz és saválló**

„SPHINX“-edényt

Főlerakat nagyban: **Holbik István** Bpest, Király u. 96.

VÄLYI JÓZSEF RÉZMŰVES KÜPFERSCHMIED

Budapest, VII, Nagydíófa ucca 9. — Telefon: J. 428-50.

Készít mindennemű pálinkafőző kazánokat, szállodai és vendéglői vörösrézedényt, kávéházi konyhatűzhelyt, kávéfőző edényt, mosó- és takaréktűzhely-üstöt, cukrászok, mézeskalácsosok részére szükséges tárgyakat. Javításokat és angol ónnal való ónozásokat (cinezés) jutányosan eszközöl. Raktáron tart mosóüstöket különféle nagyságban, vízmelegítőket, asztaltűzhely-üstöket. — Tervek és költségvetések díjtalanul.

„THONET—MUNDUS“

EGYESÜLT MAGYAR HAJLITOTT FABUTOR-
GYÁRAK RÉSZVÉNYTÄRSASÄG, BUDAPEST

IV., VÄCI UCCA 11/a.

Hajlított fabutorok

kávéházak, vendéglők, szállodák számára.
közismerten legelsőrendű kivitelben.

SZENT ISTVÄN PORTER SÖR

A POLGÄRI SERFÖZDE

PÄRATLAN KÜLÖNLEGESSÉGE

Az új szikvízrendeleletnek

2. és 15-ik §-a minden vendéglősnek megengedi, hogy szikvíz-szükségletét az általunk gyártott és a törvénynek megfelelő

„FROMMMER TANK“-kal

iparendelő nélkül készíthesse.

3 perc alatt tökéletesen kevert, csipős szikvizet készíthetünk, mely **literenként kb. egy fillérbe kerül**. Szénsavat kölcsöntartányokban jutányosan szállítunk.

Több száz darab üzemből, többek között:

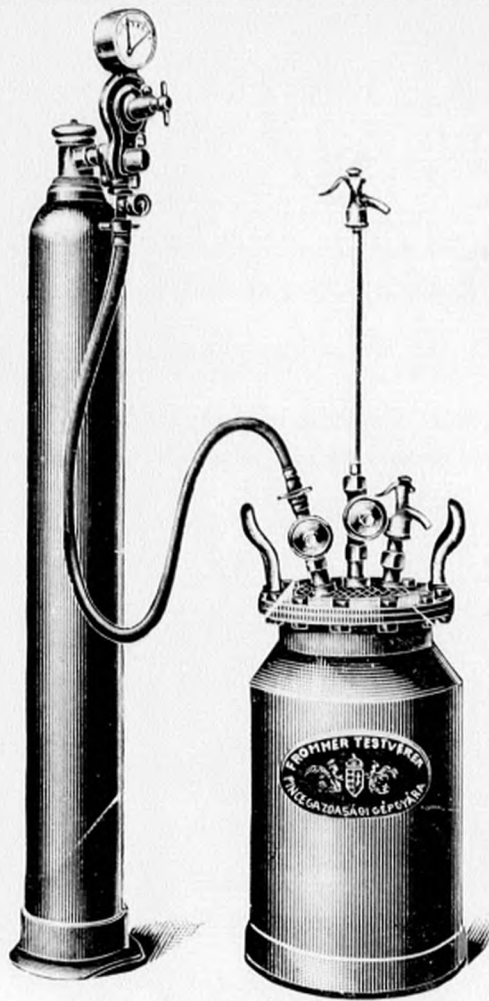
Gundel Károly vendéglőben,	Budapest,	Állatkert.
Spolarich Rt.	„	Ferenciek tere.
Pilseni étterem	„	Vigadó tér.
Wagner Éttermek	„	Andrássy út.
	stb.	stb.

Gyártja:

FROMMMER **TESTVÉREK**

Pincegazdászati gépek gyára

Budapest, VI., Teréz körút 23.

A „FROMMMER-TANK“-töltés alatt a szénsavpalackkal összekötve. Töltés után a vezeték lecsavarható.

PALUGYAY borok és pezsgők

Pincészet: **BUDAFOK**

Telefon: József 336-72.

Közp. iroda: **Bpest, VI., Andrássy út 5.** Telefon: Teréz 212-83, Teréz 292-19.

SCHAUMBURG LIPPE HERCEGI

Palackborok VILLÁNY Pezsgők

V., BÉLA UCCA 8.

TELEFON: 152-80.

Termelőnél 150 hektó 12 fokos prima rizling és kövidinka bor kisebb tételekben is eladó, Gyónon közvetlenül a vasutállomás mellett.

Cím: Olgyay Molnár Pál, szőlőbirtokos.

Özv. **BERKOVITS KÁROLYNÉ**

Budapest, VI., Sip ucca 4. szám.

Telefon: József 425-31.

*

Hektograph, papírszalvéta,

blokk, étlap, fogvájó,

billiárdgolyók, dá-

kók, dominók,

sakkok

és az összes vendéglői és kávéházi kellékek legolcsóbban.

Jászberényi Bortermelők Első Pincészövetkező mint Rt.

Sajáttermésű prima olcsó fajborait minden mennyiségben szállítja.

Megrendeléseket elfogad.

Merkantil-nyomda (Havas Ödön) Budapest, VIII., Hunyadi ucca 43.